

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2-10 "

Nrul de Duminică:

Pe un an . . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deak Ferencz-uteza 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

O convorbire cu d. Miha

— La chestiunea tratativilor de pace. —

Un redactor al nostru, cercetând în zilele acestea pe dl Miha, a avut cu dsa o convorbire mai lungă cu privire la acțiunea de împăcare. Socotim a reda în chip fidel esența celor spuse de dl Miha în următoarele:

— În ce stadiu se află șansele tratativilor cu guvernul?

— Nu pot să-ți spun cu siguranță care este în prezent starea adevărată a tratativilor de împăcare, inițiate de fruntași autorizați ai vieții publice maghiare, pentru că eu aproape de 6 săptămâni nu am mai luat parte activă la această acțiune.

— Cari au fost motivele acestei rezerve a dvoastră?

— Fiind o regulă de bunăcuviință, să nu se vorbească în public despre tratative de natură confidențială, este greu să răspund pe larg la întrebarea ce mi-o faci. Cu toate acestea voi spune, ceia-ce cred că se poate spune, fără a păcătuî în contra discrețiunii și pentru a lumina această chestiune, denaturată prin fel și fel de informații false sau tendențioase.

Dl prim-ministru, voind a avea o informație exactă despre gravaminile și dorințele Românilor, încă în lunile din vară m'a poftit, să ascult în această chestiune factorii noștri de seamă, de diferite nuanțe po-

litice, iar, în baza experiențelor, ce voi câștiga, să-i compun și prezint un memoriu în cauză.

Adevărat că, de vreme ce nu mă pot solidariza cu nici una din direcțiile politice noastre, urmate până acuma, eu de ani de zile nu fac politică activă și astfel îmi lipsește orice caracter de oficialitate, în schimb știindu mă în bune raporturi personale cu aproape toți bărbații noștri fruntași, și în credința că intervenirea mea în chestiune nu va fi expusă la bănueli, precum de fapt nici nu a fost — am crezut că, fără considerare dacă acțiunea va duce la rezultatul dorit, sau ba, împlinesc o eminentă datorie, față cu interesele mari ale obiditului nostru popor, luând asupra mea împlinirea misiunii, ce mi-s'a încredințat, mai ales, după ce dela început mi-am câștigat aceia siguranță, că organizarea și funcționarea liberă a partidului, la fel cu celelalte partide ale țării, nu va întâmpina greutăți de neînvins.

Memoriul cerut l'am și compus și trimis la începutul lunii Septemvrie, dar de atunci nu am avut ocazie, să văd pe dl prim-ministru, fiind dânsul mult ocupat cu treburile dela Viena.

Am primit, însă, știre pozitivă, încă în luna trecută, că dl prim-ministru, după reîntoarcerea sa dela Viena, având răgazul trebuincios, dorește să continue tratativele inițiate cu mine și să asculte eventual și alți bărbați de ai noștri, dar memoriul prezentat totuș nu-l află potrivit pentru discuție, căci nu i-se par convenabile principiile, pe cari este întemeiat.

Evident, că un moment nu am trăit în iluzia, că toate cererile formulate în memoriu vor fi primite și împlinite întocmai, cu toate acestea am aflat, că nu-mi este mie permis, să reneg și abandonez cuprinsul memoriului prezentat.

Pentru acest motiv și fiind-că am întimpinat oare-cari greutăți neprevăzute și în ținuta unor membri marcanți ai partidului național, am preferit a mă retrage personal dela continuarea acțiunii în curgere.

Dacă, în ce chip și cu cine vor fi continuate tratativele, nu pot ști!

— Ce credeți, sunt serioase intențiile de împăcare, sau este vorba numai de apucături tactice?

— Eu sunt ferm convins, că încercările de pace sunt sincere și serioase, pentru-că o împăcare cu Români este reclamată de cele mai mari interese ale statului ungar și ale monarhiei.

— Ce credeți despre părerea, că o împăcare ar putea fi păgubitoare, pentru-că ar aduce cu sine o moleșire în viața noastră națională?

— Pentru mine este lucru peste toată îndoiala, că o pace făcută în condiții acceptabile și executată în bună credință, dacă sântem oameni la loc și ne știm afla în situația nouă, ar avea cele mai favorabile urmări, pentru viața noastră ca neam românesc.

— Ei bine, după experiențele și impresiile, ce ați câștigat, credeți d-voastră în posibilitatea unei împăcării sincere?

— La această întrebare răspund *da!* În vederea acestui scop este însă neapărat necesar:

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Sonst.

*Mă bat, mă frâng gândiri înourate
Și în geamul meu bat picuri de ploaie
Un vânt păgân salcâmiu îi îndoale
Și cântă triste cântece înserate.*

*Și în pieptul meu un dor de libertate
Se stinge 'ncet în propria-i văpaie
Căci Murășul în undele-i bălaie,
De veacuri duce lacrimi de frate.*

*Ardealule, nefericită țară,
Zadarnic plâng clopotnițele tale
Și prin Carpați duiosa noastră doină.*

*Zadarnică e plângerea amară
Și fără rod e lacrima de jale
Ce curge în urma plugului pe moină.*

A. Cotruș.

Luni seara.

POSTUM.

Când bătrânul profet al vastei împărății s'a prezentat pentru întâia oară la poarta raiului, a intrat cu sfială și a rămas lângă poartă, fără să îndrăznească a șede pe lavița așezată dinaintea unei mese mari.

Era o laviță și o masă de lemn, la fel cu acelea din camera lui de lucru.

— Șezi — i-a zis Sân-Petru, fără să-l privească — până și-a veni rândul.

Se așeză în colțul laviței, cu sufletul mai ușurat, părându-i-se că Preasfântul îi aruncase o ochire binevoitoare pe deasupra ochilorilor.

Când îi veni rândul, se ridică cuv incios.

— Cine ești, bădicule?

— Sânt robul lui Dumnezeu Leo Nicolaevici din Iasnaia-Poiana.

Sântul-Petru îl privi cu încordare și îi plăcu înfățișarea acestui țaran cuviincios.

— Așteaptă puțin, să vedem ce scrie în cărți!

Scoase o bucoavnă mare de sub masă, răsfoi câteva file, apoi o puse la locul ei; mai scoase una, apoi încă una, pe urmă se lovi cu palma peste frunte.

— Bine omule, cum vii tu aici, când nici n'ai murit încă?

— Păi am venit și eu, păcatele mele..

— Aici la carte scrie, că numai peste patru zile ai să mori. Inapoiază-te și atunci vom vedea..

Țăranul nu se îndura să plece:

— Oândesc, Sfinte Petre, că dacă am venit până aci, să nu mai umblu calea întoarsă.. Sânt așa de obosit și sânt bătrân! Voi mai sta eu p'aci pela poartă două-trei zile și pe urmă oi intra iar.. Că tot e mai bine p'aci pe la poartă, ca în lumea noastră.

— Nu se poate. Când isprăvim munca cu durerile de pe o zi și o noapte, închidem poarta și nu o deschidem până colo cătră amiază, când bătăile încep a răsuna din ce în ce mai stărui-toare. Atunci le dăm drumul.

Bătrânul sta nedumerit, părându-i rău să mai facă odată drumul spre lumea, de care era scârbit.

Dar n'avea încărău. Sfântul îl împingea cu binișorul de spate și el eși, pe urmă, mâhnit că nu putea să-și odihnească ciolanele obosite într'un coșor cât de retras din lumea aceea.

S'a pomenit în uruiul stăruiitor al unui tren...

Vedea ca prin o ceață străvezie geamurile scilpitoare, imagini de pasageri, ce se urcau și se scoborau într'una.

Își zise atunci:

— Asta e trenul morții.. Cu el voi merge și eu.. Dar nu înțeleg ce vor smintiții aceștia, ce se coboară așa de zimbitori din trenul, ce avea să-i ducă în împărăția liniștii. Își intrerup cursa pe o clipă două, pentru o plăcere deșartă, pentru o nălucire mincinoasă.. Și tot cu trenul ăsta vor pleca și ei, la urma urmei, după ce au înțeles, că fericirea după care goniau e o himeră, și p'harnul deliciului e amestecat cu venin..

Și tot mai încet s'auzia uruiul trenurilor, în gara mică din mijlocul stepei, în vreme ce ochii

a) ca factorii politice maghiare să fie pătrunși de un spirit mai larg și mai liber în vederile lor și să treacă puțin peste concesiile reale, puse în vedere;

b) partidul național trebuie să-și facă un program nou, corăspunzător exigențelor timpului de astăzi și potrivit trebuințelor și puterilor de astăzi ale poporului român și în spirit transacționist, fără a abandona postulatele noastre naționale ireductibile și juste, lucru pe care l-am cerut încă în anul 1902 în o scrisoare publicată în »Libertatea« din acel an, când era vorba să trecem la politică activistă;

c) în acel caz, dacă împăciuirea s'ar realiza de fapt, evident că ținuta deputaților noștri trimiși în cameră nu ar mai putea și nu ar mai trebui să fie strict opozițională și intransigentă. — Atât!

Când și Maghiarii și Românii vor admite acestea adevăruri, după mine, elementare, — a terminat dl Mihu — sigur se va ajunge în mod firesc la pace, sau barem la raporturi mai sănătoase și mai folositoare pentru ambele părți.

Procesele de presă și tratativele de împăcare. Am putut observa în vremea din urmă un lucru. De când s'au început tratativele de împăcare, ni s'au intențat procese de presă cu duimul. Aproape fiecare zi ne aduce câte un proces. Redactorul nostru responsabil este în pelerinaj permanent pe drumul Orăzi. Procesele merg apoi într'un tempo forțat până când ajung la înaintea pertractării. Aici se împiedecă și rămân staționare.

Tactica este destul de străvezie. Guvernul vrea să ne stimuleze și în chipul acesta la primirea condițiilor sale de împăcare. El ne alărnă sabia proceselor de-asupra capului, gata în orice moment să ne lovească dacă vom fi renitenți.

Tactica aceasta se confirmă și în cazul procesului părintelui Constantin Lucaciu, a cărui desbatere, precum am anunțat a fost în ultimul moment contra-mandat. Acum primim dela corespondentul nostru din Sătmă, următoarele informații: V am depeșat că tribunalul a amânat în ultimul moment desbaterea procesului părintelui Lucaciu. Deși s'a fost anunțat aceasta în mai multe

părți, totuși s'au adunat mai mulți intelectuali și țărani ca să asiste la proces.

Părintele Lucaciu s'a prezentat la președintele tribunalului ca să arie motivele amânării. Aici l-s'a spus că desbaterea s'a sistat la ordinul mai înalt al procurorului suprem și s'a amânat până la 6 Februar 1911. I s'a mai spus apoi că este posibil să se anuleze chiar procesul, și că *motivele le află în tratativele de împăcare ale guvernului cu Românii.*

Idealul ministrului de instrucțiune. În presa maghiară se discută cu multă vălvă faptul că contele Zichy, ministrul instrucțiunii, a desființat așa numită »Liga liberă a învățătorilor« și în vreme ce zierele ultrașovine sânt satisfăcute de gestul ministrului, cele cu o nuanță oarecare de liberalism adevărat, sânt măhnite pe drept cuvânt, căci această însoțire culturală a învățătorilor și a ales ca țintă supremă modernizarea învățământului primar și însemna începutul unei educații lipsite de nota covârșitoare a prejudețiilor șovine, în școala ungurească. În ședința de Sâmbătă, șeful partidului clerical, Rakovszky, în cadrele unei interpelări, a chestionat pe ministru asupra motivelor ce a avut în vedere desființând liga și a primit — desigur spre deplina mulțumire a clericaliilor și a lumii șovine — următoarele lămuriri:

Învățătorii — a zis ministrul — trebuie să se ocupe cu pedagogia și nu cu politica mare. Sânt un aderent sincer al învățământului confesional, precum al școalelor confesionale, declar însă că școalele confesionale *cari nu promovează ideea națională maghiară trebuie secularizate fără milă, deoarece nu cunosc decât un singur și sfânt ideal: statul național maghiar.*

Ministrul a fost aplaudat viforos și e mare veselia în crângurile șovine. Cât pentru noi, declarația ministrului e de prisos, căci noi cunoaștem dinainte convingerile intime ale bărbaților politici unguri, după ce cunoaștem și cauzele lor.

murindului strălucneau tot mai aprinși... Nu mai vedea realitatea, nici nu mai putea deosebi nimic din tot ce-l inconjora, dar înăuntrul lui se făcuse o lumină mare, o lumină ce răzbătea prin aceste ferestre ale sufletului. Cei din jurul lui nu înțelegeau reflexul straniu al acestei lumini lăuntrice, nici zâmbetul de copil fericit al acestui moșneag în luptă cu moartea. Ca dintr'o depărtare imensă s'auziau bocete și tângiri; lacrimi picurau pe mâna moșneagului — ci el abia de mai înțelegea ceva din acest ultim act al comediei umane, deslușind doar un ușor zumzet de albine, o slabă adiere de vânt peste stepele înzăpezite și moarte...

Când s'a înfățișat pentru a doua oară la poarta raiului, portarul l-a primit mai cu neîncredere.

A luat cântarul și a început să măsoare.

— Până atunci, privește!

I-a întins o oglindă fermecată, prin cari vedea de aproape pământul.

Bătrînul se înfioră:

— Deslușia încercări și vărsări de sânge. Țărani și studenți cântau pe uliți »Veșnica pomenire« — și cazacii se năpustiau deodată asupra

lor, cazaci și alte neamuri înzelate, împrăștiindu-i cu cnutul și cu latul săbiei. Sângele păta zăpada de pe uliți, și șuerul cnutului s'auzia din ce în ce mai covârșitor.

— Ce zici la destrăbălările aceste? întrebă portarul raiului.

Bătrînul aruncă oglinda, fără să spună o vorbă. Se întoarse înspre cântar, cu indoială.

El urmăreau ca o goană sălbatică încercările de jos, în cari prevala ca o notă de rușine, îngheșuirea rudeilor și a gheșeftarilor lacomi, de-a pune mâna pe tezaurul de gânduri, ce înmăgăzinase în paginile scrise; de-a schimba în bani mărunți tot aurul gândirii lui, toată comoara lui sufletescă...

Cântarul sta piecat înspre stânga, sub povara multor sticle de șampanie, a nopților a'be și-a frumuseților de mult uitate, cari îi răsăreau acum deodată, cu ochii lor vicleni și plini de făgăduinți...

În talgerul din dreapta Sfântul Petru puse vrful de scrieri al bătrînului, criticele elogioase, tăiate cu foarteca din cele mai mari gazete ale lumii.

Și cântarul se balansă de câteva ori, în osci-

Ședințele Universității sâsești. Vineri s'a deschis în Sibiu adunarea generală ordinară a »Universității sâsești«, prin prefectul comitatului Sibiu, Friedrich Walbaum, în calitate de »Comes Saxonum«. În acest for administrativ al averilor »fundului regesc« de odinioară Românil sântem reprezentați prin doi deputați aleși, dnii Dr. Liviu Leményi din Sibiu și Dr. Aurel Vlad din Orăștie, cari amândoi iau parte la ședințele Universității.

Universitatea sâsească dispune astăzi de un venit anual de 1,144.000 coroane, din care sumă 608.420 coroane se cheltuiesc pentru susținerea școlilor de pe teritoriul fungului regesc, iar suma de 351.000 se fructifică, pentruca veniturile să rămână în congrăsuire cu cheltuielile și după ce expiră contractul de exploatare al pădurilor sâsesii (1928), cari azi contribuie la venituri cu suma de 818.181 coroane.

Din suma de 608.420 coroane primesc: școlile sâsești 380.000 cor.; școlile românești (gr. ort. și gr. cat.) 95.000 cor.; iar cele câteva școli ungurești 78.000 cor.

În ședința de Vineri, după discursul de deschidere, s'au constituit deosebitele comisii.

Ședința următoare va avea loc mâine, Marți.

Când guvernul vrea să mituească presa franceză. Din Paris sosește o telegramă foarte hazlie, în care se spune, că niște agenți politici ai guvernului ungar au colindat pe la toate redacțiile franceze, oferindu-le sume de bani și cerând în schimb o atitudine mai binevoitoare pentru Unguri și pentru guvernul actual. Imposibilității laudelor strălănătății au fost însă refuzați putindeni, ba a intervenit și poliția, somându-i să părăsească fără multă întârziere orașul.

O neîzbândă morală aceasta de care vor fi râs cu multe înțeleșuri Francezii, pe care însă guvernul d-lui Khusen a ținut s'o facă și mai ridicolă, declarând în corespondența oficială »B. T.« că n'a dat nimănui misioni de mituire și că cel ce s'au pretat la asemenea fapte nu pot fi decât niște simpli escroci.

Ai niștil de inteligenți mai pot să fie acești »escroci« cari vor să-și risipească paralele, îndemnați nu de considerații de câștig, ci de o dragoste platonice pentru guvern.

Și tot »escroci« de felul ăstora au cumpărat și

lațuni slabe, apoi se opri iarăș, aplecat înspre stânga.

— Mai știi să spui ceva în favorul tău? întrebă Sfântul Petru.

— Nu știu, răspuse cu resignare bătrînul.

Portarul nu se putea dumeri.

— E greu, bătrînule, te-ai lăpădat de biserică; e foarte greu! Să vedem ce e cu țăranii ăia ai tăi.

Scoase o mulțime de pogoane dăruite, haine și bani împrăștiati săracilor — și cântarul se mișcă abia puțin înspre dreapta, rămânând tot aplecat spre osândă.

— Ai făcut și mult bine, Leo Nicolaevici, foarte mult bine ai făcut... Dar trăiai în belșug și puteai să faci și mai mult pentru mântuirea sufletului tău. Dinarii văduvei din Evanghelia apasă mai greu la cântar ca miile tale de ruble, ce le-ai împrăștiat din prisosință.

— Atunci... mă duc!

— Mai stai puțin, îi zise Sfântul părăndu-i rău de pierzania acestui suflet, să vedem!

Un finger mititel străbătu atunci dinspre rai.

Cum zări pe bătrân, prinse a bate din aripi:

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvar.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărimi, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dușumelelor.

în trecut și vor cumpăra și în viitor »laudele disinteresate» pentru Ungari, în străinătate.

Noi avem în așteptare »probleme» o nouă dovadă la dosar.

Limba românească în Basarabia.

Din Petersburg se telegrafiază că deputatul basarabean lipovan Gulikin a rostit în Duma rusească, în discuția legii pentru învățământul primar, un discurs energic, cerând ca acest învățământ să se predea elevilor în limba lor maternă și în *special pentru Basarabia în limba românească*.

Fruntașii români din Chișinău Basarabiei au adresat deputatului Gulikin o telegramă de recunoștință, rugându-l să continue lupta pentru realizarea acestui vis al poporului român din Basarabia.

Rehabilitarea lui Erösdý. Din Budapesta ni-se anunță: Eri, Duminecă, a avut loc un consiliu de miniștri, la care au luat parte toți membrii cabinetului. În consiliu s'a discutat chestiunea prefectului Erösdý. Cabinetul a ajuns, pe baza constatărilor anchetei, că Erösdý e caracter intact și goana pornită împotriva lui e numai o campanie dictată de patimile politice.

Mâne sau poimâne ministrul-președinte Khuen-Héderváry va răspunde în acest sens la interpellarea ce i-a adresat-o în această chestie deputatul Désy Zoltán.

Goană împotriva lui Szabó Ferencz.

Luând trecute, am avut prilej să înregistram un glas unguresc sincer pentru împăcarea româno-maghiară. Un proprietar ungur de pe câmpie, Nagy-olymosi Szabó Ferencz, a publicat o broșură în care a încercat să convingă opinia publică ungurească despre multele nedreptăți ce ni se fac.

Achiziția aceasta publică a d-lui Szabó, dictată fără îndolală de un patriotism sincer, dacă n'a reușit să convingă opinia publică ungurească, a avut cel puțin darul să-l atragă o serie de calomnii injurioase. Între altele, un oarecare Orbán Mihály, un biet colonist clugău, a publicat în «Enezzék» din Cuj un articol, în care îl insultă și belșugorește pe acest puletan ungur, afirmând între altele că pe nedrept folosește predicatul de «N-gysolymosi».

Dl Szabó Ferencz l-a făcut proces în care, printr-o largă constatarea adevărului că dl Szabó are drept la predicatul de nobil, s'a mai constatat că bietul colon a fost pus la cale de alții. Autorii adeverați ai articolului sânt Felföldi Béa, fișol-

— Uite Nicolaevici! Ce bine îmi pare!

Bătrînul portar îl întrebă:

— De unde îl cunoști?

— Din lume. El ne vorbea așa de frumos de Hristos și el îmi da ciubote, de câteori mă vede că deger de frig.

— Adu ciubotele!

Îngerul aduse în pripă ciubotele și Sfântul Petru le puse în talgere din dreapta.

Cântarul oscilă puternic și limba se abătea mai tare ca înainte; ciubotele îngerului apăsau greu.

După câteva oscilări, talgerele se opriră și limba sta neclintită la mijloc.

Cerca Sfântul Petru să o pornească într-o parte sau în alta, dar limba sta neclintită și talgerele erau pe-o formă.

Sudori brobonau fruntea portarului; nu mai avuse nici odată o așa încurcătură.

În sfârșit, un gând măntuitor îl însenină. Spuse moșneagului »Mai așteaptă puțin», apoi porni deadreptul spre tronul de slavă al Tatălui.

— Părinte, fi zise el, este aici un moșneag... un om de seamă, se vede. Am cântărit cu dea mănuntul greșele și faptele lui bune... Și cum până stă dreaptă și nu se apleacă nici într-o parte. Nu mi s'a în âmplat niciodată așa ceva și nu pot să scotesc asupra-i sentința de osândă. Vino și judecă Tu, că Tu ești adevărul și Tu singur ești fără de păcat!.

AL.

găbităul, și Ménasági Iános, notarul Mureș Luđușului.

Dl Saabó Ferencz a ținut un rechizitor energic, desvâlnind o serie necurmată de abuzuri săvârșite, de acești doi funcționari publici și după ce însuș acuzatul Orbán a mărturisit că a fost pus la cale de acești două fețe clasice, a apelat la tribunal să-l dea minimumul de pedeapsă. Orbán a fost condamnat la 4 zile închisoare.

Aceste la cliim în foaia ungurească «Erdelyi Ujság» din Cuj.

Adică nu numai noi sântem luați la goană, ci se încearcă și terorizarea celor cari îndrăznesc a ne lua apărarea...

Sedința camerei. Ni-se anunță din Budapesta: în sedința de azi a camerei, după ce s'a primit și în cea de a treia citire legea codului civil, s'a intrat în discuția proiectului de indemnitate. Sânt anunțați la cuvânt o seamă de oratori din toate partidele și se prevede o discuție mai animată de cât cea asupra codului civil. Raportorul proiectului, Hegedüs, a apelat la sentimentele de loialitate ale opoziției, rugând-o ca pentru evitarea unei noi stări de exlex să adopte proiectul fără multă discuție. Guvernul ar fi prezintat și proiectul bugetar, considerând însă lipsa de timp a fost nevoit să prezinte numai un proiect de indemnitate. Din partea opoziției vorbește cel dintâi, deputatul Désy, apoi contele Batthyány, după care urmează în șir clericalul Molnár, agrarul Herczegh, contele Eszterházy M kóti, clericalul Szmezsáyi și juristul Györfly.

Lipsa de interes din partea deputaților s'a remarcat și în sedința de astăzi.

Delegații saborului din Agram — după cum ni-se anunță — au sosit azi la Budapesta pentru a lua parte la ședințele camerei ungare. Delegații croați, îndată după sosire, au avut o intimă constatare în otelul Continental și au hotărât să ia cu toți cuvântul în cursul discuției asupra proiectului de indemnitate. Au mai luat apoi hotărârea ca *toți oratorii să vorbească în limba croată*. Hotărârea asta, întemeiată pe legea XXX din 1868, a avut darul să trezească un viu resentiment în rândurile partidelor ungurești și mai mulți deputați kossuthiști au solicitat dela președintele camerei convocarea în chestiune a unei conferințe a tuturor partidelor. În tranșacțiunea ungară-croată se spune adică cu privire la drepturile delegaților saborului că ei pot întrebuița în camera ungară și în limba lor maternă. Croații deci sânt în dreptul lor constituțional de a vorbi întotdeauna în limba lor și sperăm că ei nu vor renunța odată cu capul la acest drept cardinal al lor.

Ziua de mâne.

— De Autorul părerilor libere. —

Vinezul, în dialectul său de o exuberantă veselie, are o vorbă foarte caracteristică pentru situații nelămurite: *es wird weiter gewurstelt!* Noi nu avem un termen adevărat pentru această expresie, dar ea înseamnă pe românește: o încurcăm mai departe, cum putem!

De fapt situația noastră politică dela începutul campaniei de toamnă este una din cele mai turburi din noua fază a vieții noastre publice. Neavând dibăcia cuvenită și conducători cu destulă prevedere, am fost târșiți în cursa unei umiliri. Guvernul pentru a-și lua timp să se consolideze, a pretextat intenții amicale, a dat prilej comitetului nostru național să se vadă desconsiderat și a reușit să ne suspende astfel acțiunea în curs de mai multe luni. Acelaș guvern a isbit să producă o stare de echivocitate în spirite și o bine pronunțată

zăpăceală, în care se svârcolesc mulți dintre frunțașii noștri.

Așa fiind — și așa este, căci faptele o confirmă, — ce putem face altceva, decât s'o încurcăm mai departe și să ne întocmim viața cum se va putea mai bine?

Bine înțeles, că de aici până la desपरare mai este. După cât re cunoaștem noi, ne dăm seama că rîndurile noastre nu sânt de loc descurajate și că biruința politică a guvernului asupra noastră nu a fost de loc atât de zdrobitoare, ca să ne desorienteze cu totul. Ne examinăm arcele, cari sânt drepturile noastre; ne numărăm capetele conducătoare, cari n'au scăzut decât cu cele rămase victime adorabilei lor naivități; și ne cercetăm regimentele de Români contribuabili, cari sânt încă întregi în jurul flamurei noastre, în acelaș gând și cu acelaș voință, de-a apăra până la moarte dreptatea cauzei noastre.

Nu, ziua de mâne nu ne este periclitată!

Mica criză morală prin care am trecut, în care ne-am arătat atât de accesibili adevăraților și atât de ușor tratabili de zmintita diplomație în doi peri a guvernului, ne-a folosit, poate. Mai întâi că ne-a dat anumite indicațiuni privitoare la valoarea reputațiilor usurpate și ne-a dat puțința de a judeca asupra cazurilor, în cari se pot face eliminări și expulzări cuvenite.

Dacă guvernul unguresc nu ne-ar fi făcut alt bine decât acela de a ne fi dat, prin ironia sa amară, prilejul de a ne cunoaște mai bine, de-a ne examina forțele și de a porni să ni-le primenim, el totuș ne-a folosit ceva. Căci pe calea asta numai noi putem asigura rostul zilei de mâne. Am învățat încă odată, că acțiunile reușesc totdeauna în raport cu puterea conducătorilor și că pentru vremea ce vine preocuparea noastră de căpetenie trebuie să fie realizarea principiului: lăsați cârma celor mai tari!

Și acum să trecem la înfăptuirea experienței. Sistemul de tândălire, de ezitare și de gimnastică de vorbe, spiritul greoi și bătrânesc și de o acră neîncredere să dispară. Pe nimeni să nu l dosră, că trebuie să părăsească locul, în care ș-a făcut datoria cum o putut, ca brav ostaș. Simțim însă în adâncul sufletului, că sunt mulți printre noi, cari trebuie să aducă această jertfă de resemnare, căci grele sunt zilele ce ne așteaptă și tari și tinere trebuie să fie brațele, cari să ridice steagul cel nou.

Cu slăbiciunea unora din conducătorii noștri însuflețirea și optimismul în masele luptătoare nu pot fi menținute. Ei sânt oboșiți și au singuri nevoie de încurajare; glasul lor nu s'aude departe, nici până la Viena și în parlament e o droaie teroristă, ce-i sugrumă. Dați drumul deci puterilor nervoase superioare și celor cu o vânjosie mai mare, să refacă firea luptei, să-i dea un tempo mai viu, mai cald, mai sincer și mai categoric. Este o nevoie absolută, ca mulțimea să răsuflă, când apăsarea e atât de mare. Este necesar ca acțiunea să se reia prin mișcări de popor, prin adunări și conferințe, în cari să se spună în termeni precisi, guvernului și tronului, cum înțelegem noi astăzi să ni-se facă dreptate și cum s'a răsfărânt în sufletul nostru umilitoarea șarlatanie cu împăcarea.

Iată, nu va trece mult, și după o nouă restricțiune adusă naționalităților prin legea de judecătorie, guvernul va veni cu cea mai criminală din legile ce ne așteaptă. Va

fi o luptă mare ce ni-se va declara, dacă este adevărat ceea ce transpiră despre caracterul acelei legi. Și de noi, de cetățenii nemaghiari depinde, pe a cui parte are să fie victoria. E o lege aceasta, menită să pună o bază sigură țării pentru multă vreme; e o lege care are să ne sigileze soarta tuturor popoarelor din Ungaria până cine știe când. Dacă pregătirile ei ne vor găsi în halul de astăzi și conduși de aceleași mâni îndoelnice, dacă organizația noastră pe timpul aducerii legii electorale în parlament va fi cea de-acum, nu ne mai scapă nimeni dela o catastrofă.

Să ne fie deci scumpă ziua de mâne, căci ne vine cu multe și mari misiuni. Să ne revizuiem energiile în vederea ei, ca să ne găsiască mai aproape de biruință. Căci legea electorală este piatra de încercare a virtuților noastre. Cu ea cădem sau străbatem.

Șezători culturale.

Se apropie sezonul șezătorilor culturale, cari au început, de vro-o doi-trei ani, să se țină din inițiativa «Asociațiunii» în unele centre românești. În orașele în cari pătura cultă românească e în număr mai mare, și unde, pe lângă însușirea, ne stau la dispoziție și forțe reale, am putut face din acestea șezători adevărate ceasuri de sărbătoare. Importanța lor nu se poate discuta. Ceea-ce le dă la alte popoare, cu altă cultură, și în împrejurări cu mult mai favorabile, teatrul și festivalurile artistice, ne dau nouă în mic șezătorile culturale. Nu putem spune că trebuințele mai înalte ale sufletului nostru ar fi îndestulate prin acestea șezători pe deplin. Îndestularea e minimală. O parte însemnată din pătura noastră cultă simte lipsa unei mai înalte manifestări artistice și culturale. Azi mulți intelectuali dela noi ar asculta tot așa de regulat și cu același pricepere reprezentațiile teatrului național din București, ca și un frate de dincolo.

Totuși șezătorile culturale bine aranjate, ne aduc nouă tuturor câte va clipe de reculegere sufletească, câte va clipe de seninătate. Sunt pentru mulți — mai ales pentru cei crescuți în școli străine — ad-vărate revelații pentru frumuseța cântecului, a muzicii, a limbii literare, a literaturii române, sunt pentru noi toți cei cari asistăm obiect de discuție, — deci de interesare pentru chestiile noastre culturale.

Ar putea să devle — cu timpul — mici cetățui în cari să se strângă toți adevărații iubitori și luptători ai culturii noastre, ca prin deprinderi continue, prin necurmată cercare a puterilor, să se pregătescă pentru marea luptă decisivă, prin care poporul nostru va trebui să câștige drept nelimitat culturii sale naționale aici în patrie.

Din programul șezătorilor culturale voim să stăruim asupra unui punct: a conferințelor. Nu aflăm în șirul celor ce s'au ținut, conferințe cu subiecte sociale. Subiectele celea mai multe a conferințelor sânt literare. Dintre acestea celea mai potrivite — credem — sânt subiectele mai concrete. A face cunoscut opera unui autor, a unei anumite scrieri, a unui anumit curent, peste tot a tracta un subiect bine determinat, e totdeauna mai folositor, mai ducător la scop decât tractarea unui subiect mai larg și mai abstract. În cazul întâi poți stăruii mai mult asupra problemelor, poți desvolta mai amănunțit și mai concret subiectul ce tractezi, pe când în cazul al doilea vei fi silit să rămâi la generalități. Și astfel dint'o conferință publică se va alege cu înțelegerea unei anume opere, ori a unui scriitor,

de pildă, îi va rămânea dorința de a se interesa de aceea operă sau autor, iar dintr'alta se va alege numai cu idei și imagini vagi.

Se pot tracta însă și subiecte mai abstracte cu folos, însă, credem, nu într'o singură conferință ci într'un ciclu întreg. Și accentuăm, că pentru o parte însemnată din publicul nostru sânt chiar de lipsă și astfel de subiecte.

Nu va trebui să lăsăm pe viitor însă din șirul conferințelor pe celea cu subiecte sociale. Dacă trebuie să ne intereseze subiectele literare, științifice, cele sociale însă nu vor putea fi trecute cu vederea. Dacă trebuie să atragem mereu atențiunea publicului asupra chestiilor de ordin cultural pentru ca să devle generală convingerea că prin cultura națională vom trăi ca popor, în aceeași măsură va trebui să-l atragem băgarea de seamă asupra relor sociale cari ne bântuie, sau a virtuților ce ar trebui cultivate, ca să devle iarăși generală convingerea că numai un popor cu viață socială normală, bine regulată, poate lupta cu sorți de izbândă. Fără de chestiile sociale nici nu trebuie trezit interesul publicului nostru — ca în mare parte asupra chestiilor culturale — el există. Aici va trebui numai ca chestia să fie pusă de cineva. Îndată se vor afla zece-douăzeci cari să dorească să-și spună părerea. De-fășurând idei de ordin cultural, din zece ascultători, poate unul să dorească să-și spună cuvântul, pe când în chestiile sociale toți zece doresc. Pe terenul acesta sufletele au început să ni-se formeze, au ideile, convingerile lor, încă nu deplin stabilite, poate, la unii, abia în prima formațiune, dar totuși avem un fond oare care. În convenirile de toate zilele ne putem convinge despre faptul acesta.

Fiind societatea noastră în formațiune lipsa ideilor conducătoare va recunoaște-o ori și cine. Trebuie limpezite situațiile, trebuie împrăștiate nedumeririle, trebuie arătate drumurile. Iată sfera mult încâpătoare a conferințelor cu subiecte sociale.

Ca orice organism tânăr, societatea noastră e nelindemănatecă, umblă de multe ori dibuind, apucând pe cărarea ce-l iasă mai întâi înainte, ori o va duce la ținta trebuincioasă, la formarea caracterului social al poporului nostru, ori ba. Organismul tânăr are multă sevă, multă voință de-a trăi, și astfel societatea noastră, tinără fiind, va fi aplicată să cadă și în excese. Și iarăși organismul tânăr, neexpert, va fi poate bucuros să dea înapoi la cea dintâi piedecă, crezând-o nețărmărit de mare, fiindcă n'a mai văzut piedecă. Câți din societatea noastră nu-și pleacă înfrânți capul zicând: »Ce să ne mai sforțăm. Cu noi s'a isprăvit. Puterea de stat nu-i a noastră«, și nu-i vei putea porni mai mult la nici o lucrare menită viitorului poporului nostru.

Credem că tratându-se și astfel de subiecte în conferințele șezătorilor culturale, acestea ar trage mai multă lume. Și ar fi cu cale și la conferințele cu astfel de subiecte, și la celelalte, să se dele vole, la sfârșit, unei discuții cât mai libere asupra ideilor și a felului cum au fost dezvoltate în conferință. Președintele sau secretarul despărțământului — dacă șezătoarea se ține sub scutul Astrei — ar putea să însemne ideile conducătoare din conferință, și să le aducă înaintea publicului spre discuție.

Altfel prea au caracterul oficialității, nu ne simțim destul de liberi la aceste șezători, și nici nu pot avea urmări așa de însemnate ca și când s'ar admite cea mai liberă discuție.

Alegerile congregaționale.

Com. Sibiu.

În *Sebeșul-săsesc* (cercul II din oraș) au fost aleși: Sergiu Medan, protopop, Dr. Nicolae Lazar avocat, Dr. Dumitru Ștefan, adv. și Gheorghe Tătar, comtabil;

În cercul *Sebeșului*: Dl. Munteș, notar, Dr. Lucian Borda, avocat, Dr. Comșia, profesor;

În *Seliște*: Dr. Ioan Lupș, protopop, Dr. N. Comșia, medic, Nicolae Hențiu, noter pens., Ioan Banciu, comerciant, și Nicolae Ivan, asesor consistorial;

În *Miercurea*: Dr. Nicolae Șchian, avocat;

În *Brad*: Ioan Căndea, protopop și Irimie Răduțiu, notar.

În ce privește alegerea din Sebeșul-săsesc ni se scrie:

Intrigele dintre intelectualii de aici de câți va ani au nămolit ori ce semn de propășire în acest centru, care ar fi chemat, între cele dintâi să dea îndrumare culturale prietere știrilor țărănilor atât de inteligenți. Acest oraș, între actualele împrejurări ar putea fi în cea mai favorabilă situație de dezvoltare și ar putea deveni cu vremea un bastion de trainică viață românească — două terțialități ale orașului sunt Români! — având o conducere corespunzătoare!

Se vede însă, că păr. Medeanu, directorul desp. «Astrei», preș. com. cercului la alegerile congregaționale ș. a. ș. a. ... a tras mari foloase din puțin meșteșugurile instrucției ale școlii «Mateian-asesoriale» cu prilejul faimoasei alegeri de preot cu îndolia întorsătură comică!...

În vederea, că cele două partide existente — spre rușinea noastră fie zis — s'ar fi hărțuit între ele, fără a putea ajunge vrodată la bun sfârșit, oamenii de simț mai delicat, și-au domolit îndreptățite răsvăriti, dând ascultare îndemnuirilor din centru în favorul solidarității naționale. Și în urmă, conștienți de îndatorirea față de candidații oficioși: L. Triteanu, Dr. Nic. Lazar, Oct. Goga și S. Medeanu, pe lângă asigurările părintelui Medeanu, că: »Din punct de vedere al disciplinei de partid îmi permit a recomanda ca și d voastră să acceptați această candidare « — ss. »S. Medeanu, președ. com. cercului « — au hotărât unanim să se abțină dela orice luptă de partid.

Ce face însă dl. Medeanu?!.. Ieșit la larg, făcând ple de opoziție, începe a împoșca pe candidații partidului contrar în modul cel mai vulgar: »cu Goga, nu stă alături, că-l numai contabil; iar «cu Dr. Peirașcu, pentru că-l prea țânăr!« (sic). Țărăni noștri aveau însă o înută demnă. Stăruiau necontenit pe lângă lista oficioasă! La zetea avocatul Dr. Lazar, scos din țâțâni și pentru ca să pângărească numele celui mai talentat poet al nostru, îi aruncă stupida și impertinenta frază: »doară Goga știe spune numai povești și chiuituri, de alea știu eu mai multe!« (sic).

Într'aceia o însemnată parte a alegătorilor, se îndepărta, în buna credință, că dl. Medeanu își va ținea cuvântul (onorific, nu-i vorba!) și va triumfa lista oficioasă.

S'au înșelat însă amar celce l au crezut pe cuvânt pe părintele Medeanu, căci dânsul, fără multă bătaie de cap, își completează (adecă: se făcu că completează lista!) firește, o listă după dragă vola sa, în următorul chip: 1. Medeanu, 2. Nic. Lazar 3. Dr. D. Ștefan și 4. Gh. Tatar.

Lucru de tot simplu: dl. Lazar Triteanu, înlocuit prin dl. D. Ștefan! iar dl. Goga (risum teneatis), cel cu »poveștile și chiuiturile» prin Gh. Tatar (?!).

Aceștia sânt preferenții păr. Medeanu, față de dd: Triteanu și Goga?!..

Și a ieșit învingătoare — lista oficioasă (?) d-le Medeanu?!..

Da!.. A ieșit lista D tale!

Să nu uităm că: păr. Medeanu e vestitul întâmplător, cu cel mai clasic discurs din toată lumea românească a d-lui episcop Dr. Cristea...

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Rét
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

Acesta încă trage la cumpănă pe lângă celelalte merite ale sale!...

Fruntașii noștri din Sebeșul săsesc, părinte Medeanu, din toate astea, s'au ales totuși cu ceva: c'o țiginească trageră pe sfioră și c'o întruclivă maximă de viață: să nu te încrezi nici odată într'un suflet negru!!

Coresp.

Com. Hunedoara.

Rezultatul general al alegerilor este:

La Romos (îngă Orăștie) au fost aleși d-nii: Dr. I. Maior, avocat, Ila Vas. C. Osvald, dir. Hunedoara, V. Domșa, protopop, Orăștie, Dr. Tr. Frențu, protopop Orăștie, Adam Basarab, preot Romos.

La Bălța: Dr. I. Papp, adv. Brad, Dr. V. Bontescu, adv. Hașeg, Dr. Cornel Moldovan, medic Bălța, Aron Roman, preot, Luncoiu de-sus, Dr. Aug. Strățariu, avocat Hașeg, Ioan Perian, proprietar, Iuliu Et. Cosma, Sebastian Rusan, Ioan Moțu și Nicolae Păcurar, pr. Seliște.

La Dobra: Dr. St. Chirilovici, cand. adv. din Ila, dir., Emanuel Șuiaga, preot, Nicolae Iuga, propr., Dumitru Datca, propr., Nicolae Herbay (bubiea), Iacob Stopei, toți pe 6 ani, iar pe 3 ani: Iosif Morariu, proto. pop., Andrei Leșni, an, dir. de bancă, Petru Hădan, preot, Nicodim Ardelean, propr. și Ioan Olesdian.

La Hașeg a fost ales dl D. C. Popescu, protopop.

La Bala-de-Criș au fost aleși și dintre Români d-nii: Dr. Nerva Oncu, adv., Savu Stănilă, preot, Nicolae Florea, inv. și Ioan Jurca, preot.

La Peșteana: Dr. Iacob Radu, vicar, Hașeg, încolo tot străini.

La Hunedoara: protop. Ioan Pop.

La Orăștie: Vas. Domșa, prot., Gregoriu Vulcu, negustor și Silviu Dămian.

Com. Clujului.

Din Cluj ni-se scrie:

Comitatul acesta este compus din aproape 80% Români.

Până prin 1890 Români erau organizați în club bine disciplinat. Aveau convențiile lor la casele parohiei române gr. cat. A fost timp când conducătorii dela comitat veneau la locuința cea sărăcăcioasă a clubului român și le cereau sprijinul în anumite afaceri.

Limba românească era și ea limbă protocolară și răsună în salele comitatului ca și în bisericile române. Preoții români din Cluj duceau steagul și vocea lor era ascultată și de mai marii dela comitat, și de obștea română din Cluj și comitat.

Astăzi club român nu există. Și nu există nici o organizație. Școalele și învățământul stau mizerabil.

Intre așa împrejurări ne-au aflat alegerile din comitat în acest an. Și urmarea o descrie cu bucurie batjocoritoare foaia kossuthistă din loc «Ujság», zicând că în comitatul Clujului în toate locurile (72) a învins lista oficială a comitatului, prin urmare toți membrii sunt oameni de-a guvernului. »Lucru dureros pentru partidele opoziționale, exclamă »Ujság«, dar îmbucurător totuși că valahii sânt striviți de tot, și nu pot face nici o gălgăie la comitat.»

Și are toată dreptatea »Ujság«. În lipsa oricărei organizații, poporul merge orbește la porunca solgăbiraelor.

La alegerile dietale din vară s'a aflat un bărbat de inimă, filoromân, care a voit să candideze în cercul Gileului cu programul nostru românesc (votul universal secret și după comune). Programul și-l-a împărțit în scris și subscris, și a pus și parale pentru spesele electorale la dispozițiunea alor vre-o 6, 7 preoți și învățători români din cerc, sub condițiunea că după alegere să-i deie socoteală despre întrebuințarea sumelor. Așa a făcut și cu câțiva preoți reformați, cari s'au declarat de aderenți ai programului acestuia. Urmarea a fost, că unii dintre preoții

și învățătorii români, nici nu au făcut nici un pas în interesul candidatului lor, nici nu ș-au dat socoteală, ci au aflat de lucru cinstit a pune paralele la buzunar și a făcea...

Câțiva dintre acești preoți sânt improcusuați pentru restituirea sumelor primite...

Așa stăm în acest comitat și mizeriile aceste sânt cauzele înfrîngerii noastre.

Cor.

Alegerea din Totvărădia.

Ca în toate cercurile pe valea Murășului, lista națională a căzut și în cercul Totvărădiei, pașalicul lui Tomucza Vazu, cunoscut așa de bine după matrapazlăcurile lui dela toate alegerile. Regretabil că a găsit de astădată mână de ajutor și la unii pe cari îi știam de aderenți neclintți ai partidului nostru. Astfel se zice că chiar dl Oh. Moldovan, comersat în Govășdie, unul dintre cei mai buni naționaliști, ar fi săvârșit greșeala gravă de a lucra împotriva listei naționale. Nu mai vorbim de preoții din Bals, Gulița, Șoroșag, Govășdia cari și-au mânănt întreaga țarmă în tabăra lui Tomucza. Nu-i pomenim nici pe învățătorii dintre cari singur dl Aurel Mircu din Vărădia a fost credincios steagului. În chinul acesta a căzut vrednicul naționalist Alexandru Teran, care luptă de atâția ani cu credință pentru partidul nostru. Tot astfel a căzut și părintele Ioachim Turcu din Totvărădia, care a dovedit asemenea totdeauna o purtare bărbătească.

Pe Murăș, cum se vede se întinde corupția, pe care nu o mai oprește nimic în cale. Preoțime și învățătorime nu mai avem aici, iar din popor cine știe când vor răsări noii conducători, cari să i inițiare pe trădători, pe venali și pe păcătoși.

Din România.

Deschiderea Corpurilor legiuitoare. Mâine, Marți, 29 Noemvre n., va avea loc deschiderea sesiunii ordinare a adunărilor legiuitoare prin Regele Carol.

La orele 10 jum. dimineața se va celebra un Te-Deum la Mitropolie, în prezența domnilor senatori și deputați, a domnilor miniștri, a înaltei Curți de casațiune, a înaltei Curți de conturi, a Curților, tribunalelor, corpului profesoral, autorităților administrative și militare, a consiliului comunal și Camerei de comerț.

La orele 11 jum., înaltele Corpuri și autorități se vor întruni în sala ședințelor Adunării.

La orele 12 Majestatea Sa Regele, însoțit de Alteța Sa Regală Principele Moștenitor, este primit de președinții și birourile Adunărilor legiuitoare.

Majestatea Sa Regele intră în sala ședințelor Adunării, precedat de adjutanții Săi și de Curtea Regală.

Majestatea Sa Regele, înconjurat de miniștri, citește Mesajul de deschidere a Adunărilor legiuitoare.

După plecarea Majestății Sale Regelui, Adunările legiuitoare proced la lucrările lor.

Vineri a avut loc un consiliu de miniștri, în care s'a stabilit textul definitiv al mesajului de deschidere a corpurilor legiuitoare.

Fiind ultima sesiune mesajul va recapitula reformele realizate în cursul acestei legislaturi și apoi se va referi la proiectele cari sânt depuse încă din sesiunea trecută pe birourile parlamentului.

Mesajul va pune apoi în evidență buna situație financiară și va constata raporturile amicale cu toate puterile europene.

*

Dela Academia română. Vineri la orele 2 d. a, Academia română a ținut ședința publică sub președinția dlui Negruzzi, președintele Academiei.

D. profesor A. D. Xenopol a făcut o comunicare despre: Partidele politice sub divanurile Ad-hoc.

Ilustrul savant își începe comunicarea, arătând că chestia Unirei în divanurile Ad-hoc întrunise iarăș toate cugetele românești, fără deosebire de partid, într'o gândire comună, după cum se întâmpla totdeauna când erau în joc interese na-

ționale. Dar ori de câte ori se atingeau interesele sociale și mai ales marea chestie a îmbunătățirii soartei țaranilor, partidul național — spune savantul is oric — se dezbină iarăș în cele două tabere ale lui: conservatorii și liberalii. Aceasta s'a repetat cu prilejul ședințelor divanurilor Ad-hoc, chemate după tratatul de Paris ca să se rostască asupra noii organizații a principatelor române.

Divanul Ad-hoc al Munteniei nu da însă prilej de a constata această dezbinare, întrucât se merita, după cum foarte clovent arată dl A. D. Xenopol, numai la atingerea chestiunilor exterioare, rezumate în vestitele 4 puncte: Unirea, domn străin, autonomia și regim reprezentativ. Puncte pe cari toți deputații le primesc în unanimitate, refuzând de a intra în dezbaterile reorganizării lăuntrice pe care nu volau s'o atingă, spunând cu mare cuvânt că dacă puterile accorda Țării Române autonomia, atunci ele vor fi în drept de a-și regula organizația internă cum vor înțelege ele.

Divanul Ad-hoc al Moldovei comile însă greșala de a intra, după votarea celor 4 puncte, și în dezbaterile întocmirilor din lăuntru. După ce și în acest divan toți deputații sânt unanimi în primirea mai multor reforme, cari nu atingeau interesele lor de clasă, ajung la o chestie foarte gravă, acela a îmbunătățirii soartei țaranilor, pe cari aceștia, prin partizanii lor din adunare, o propun într'un chip atât de hotărât și provocător, încât deslănțuesc o adevărată furiună în sala adunării.

Țăranii și partizanii lor, cereau desființarea boierescului, adică a muncii silite ca răsplătă pentru pământul concedat lor spre hrană de câtră proprietari (boieri) și cereau ca munca ce vor presta de acum înainte să le fie plătită în bani de proprietari; totodată mai cereau că pământurile pe cari se hrăniseră să le rămăie în deplină proprietate în schimbul unei despăgubiri. Cu alte cuvinte țăranii cereau să fie împroprietăriți pe pământurile pe cari până acum le dețineau ca usufructuari. Boierii răspundeau că consimt la plata în bani a muncii, cu condiția să nu mai fie îndatorăți a da țăranilor pământ, decât prin bună înțelegere. După această părere, țăranii rămăneau lipsiți de dreptul de a se bucura de pământ de hrană, care era să fie încuviințat numai în cazul când ei ar primi condițiile de arendare ale boierilor; iar dacă nu le primeau n'auau decât să se ducă să-și caute hrană alturea, căci boierii să temeau că despăgubirile ce li-se promiseau să nu fie decât o zadarnică aparență, așa că ei să fie obligați a plăti țăranilor munca, iar dacă le ar lăsa pământurile în proprietate să nu fie despăgubiți prin nimic.

Fată cu aceste greutăți o înțelegere era cu neputință și Unirea fu periclitată un moment în divanul Moldovei. Această luptă încordată, părea că adeverește zvonul ce se răspândise de dușmanii Unirei și anume că Unirea va da vânt idellor comuniste. Pericolul a fost înlăturat cu dibăcie și cu mare greutate, în modul următor: S'au respins toate propunerile relative la îmbunătățirea soartei țaranilor, atât acele ce erau favorabile cât și cele ce erau potrivnice.

Răvaș din Beiuș.

Mișcări culturale. — Inchegarea rindurilor în sinul străinilor. — Alegere de protopop ortodox.

Nici odată Beiușul n'a fost așa de bogat în evenimente de o însemnătate deosebită pentru viața noastră națională, ca și cum se întârșează în zilele de acum. Sunt cu toții cuprinși de o dragoste înfocată pentru toate mișcările culturale. Îi vedem intrând cu plăcere în sinul «Astrei», al cărei despărțământ e adus la nouă viață, trecându-se la ordinea zilei peste micile neînțelegeri din anul trecut, — de altfel foarte bogat și ei în fapte laudabile. Vine și Bănuț, de mult așteptat, și înjghebează o secție a «Fondului pentru teatru». Îi vedem apoi întrunindu-se tot mai des în „Casina română“, discutând și alte chestii importante, ce așteaptă de mult realizarea lor și despre cari vom vorbi la timpul său.

Dar fiind vorba despre «Astra» și „Fondul pentru teatru“ e de dorit ca ele să aibă membrii cât mai mulți. E aici doar și un contingent mare de studenți, cari trebuie împletinși cu cartea ro-

mănească. În alte centre românești studențimea, în parte la conferințele „Astrei”, la noi însă e exclusă cu desăvârșire. Procedura aceasta nu e de loc justificată și e bazată pe un fel de gândire foarte ciudată, sau e inspirată de o frică neînțeleasă. Studențimea e dornică de lumină și cultură. De aceea nu trebuie exclusă dela ocaziunile unde li se satisface în măsură oarecare această străduință a ei. Conferințele, ce lămuresc multe chestiuni culturale, vor avea în tot cazul influință binefăcătoare asupra acestor suflete plâpânde. Și decât o plimbare de un ceas pe ulițele asfaltate ale orașului, făcând ochi dulci nu știu cărei ființe de gen feminin, mai bine un sfert de ceas de învățtură edificatoare în sinul „Astrei”.

»Asta« s'a gândit ca și în altfel să vină în ajutorul doritorilor de carte; în schimbul unei plăți anuale de 2 coroane poți să primești un calendar și alte zece broșuri bine întocmite. Membrii cu câte 2 cor. să fie toți studenții, căci dezvoltându-li-se gustul de citit prin broșurile aceste, iar pe de altă parte obișnuindu-se a jerfi de pe acum ceva pentru literatură, mai târziu vor fi cu mult mai înțelegători pentru avutul nostru cultural. Și dacă directorul sever, sau vre-un profesor crunt, li va opri, pe motiv că studențimea nu poate face parte din nici o instituție culturală publică, atunci ea, studențimea, să dea dovadă de o înțelegere mai largă a datoriei, stăruiind pe lângă părinți, ca pentru folosul fiilor lor să se biserice măcar ei de membrii ajutători ai »Astrei«.

Paralel cu despătimământul »Astrei« am dori să vedem înaintând și secția »Soc. pentru fond de teatru«. Să facă Beiușul în aceasta privință cât făcea în vremurile mai îndepărtate, când câte o trupă de diletanți români stătea aici câte două săptămâni. Și venea multă lume la teatru. Întâlneau acolo pe preoții și învățătorii vremurilor vechi, venind din depărtări mari, ca să se înduioșeze ascultând pe îndrăgostiții ce cânta:

»Dragă Smăândițo
Vină'n urma mea
Vină după mine
Dragă scumpa mea«.

Bine înțeles studențimea nu era exclusă dela cercetarea teatrului, ba chiar până la anul 1900 juca și ea din an în an câte o piesă, totdeauna reușită, iar în vacanță feste care își ținea de datorie să repete lucrul acesta bun și la el în sat, cu feciorii și fetele de acolo.

Și nu ne putem plânge, că studențimea de atunci era mai puțin sărguitoasă decât cea de acum. Iar ce privește felul de a împune, la tot cazul era mai superioară, având mai multă rutină socială, urmarea firească a unei libertăți mai largi.

Dar pe lângă toate op'nțiile și străduințele noastre de a ne prezenta înaintea lumii mai ca un element cultural bine încheșat, totuși azi-măne, decât nu ne vom încorda toate forțele, vom fi învinși și bătuți de alt element, ce ține pas cu noi și se întărește mereu. E vorba de elementul străin.

Într-o vreme era o cantitate neglijabilă, azi însă distingește orașul românesc de odinioară. Iarnă de iarnă o grupă de diletanți încasează frumoși bani dela publicul din Beiuș. Ea e sprijinită și de mulți Români. O foarte săptămânală apără interesele ungurești în acest ținut curat românesc. Un sanatoriu e pe cale să se clădească. Guvernul dăruiește orașului 20 000 cor. pentru clădirea unui palat cultural — bineînțeles — unguresc. Două gazete din maghiari, din capitală primesc stipendii și sunt invitate, ca banii să-i cheltuiască nu cunoscând lumea din afară de hotarele țării, ci venind la Beiuș, trecând apoi la Sibiu, ca să vadă de ce planuri tălăuite sânt stăpâniți Românii de acolo. Un medic lasă fundațiune considerabilă, ca să se clădească un alumnou pentru băieții maghiari, care, urmează liceul nostru. Două școli de stat s'au deschis acum, pentru fetele noastre, când

feștecare confesiune își are școala sa, și când nu se simțea nevoia altor școli.

Iar preoțimea și învățătorimea din provincie, crede că nu-i de datoria ei să sprijinească școala românească, ci să contribuie la nimicirea ei trimițându și băieții la altă școală.

Și noi ceilalți? Noi Românii de două confesiuni, nici nu ne gândim poate că în față, culturii ce ne cucereste, să opunem cultura noastră, cădindu-ne o școală elementară de fete și o casă națională, măcar pentru adunările noastre bisericesti și școlare.

O spun numai în treacăt. Cine știe, poate voi fi stăt de norocos, ca această idee sulevată în publicitate trup să se facă.

Și fiind vorba în răvașul acesta despre chestii culturale, ele vor fi având oarecare legătură cu o altă chestie ce l preocupă mult pe Românii ortodocși îndeplinirea postului de protopop devenit vacant prin scoaterea la pensie a Nestorului preoțimel, Vasile Papp.

Se înțelege, că în învălășagul luptelor noastre de întărire nu ne putem gândi decât la un bărbat care să înmulțască în mod simțitor numărul luptătorilor noștri; un bărbat, care să dea o nouă îndrumare întregului protopopiat, un bărbat model de muncă stăpân pe sine și conștient de datoria sa.

Aceasta o înțeleg foarte bine și Românii ortodocși din Beiuș, cari sânt mai interesați în cauză, întru cât e vorba și de viitorul lor preot.

Lumea începe însă a fi nedumerită că-l circula svonuri cari poveslesc lupte crâncene și păgubitoare pentru cei ce le au provocat. *Sentin.*

Din străinătate.

Disolvarea parlamentului englez. Din Londra se telegrafiază: Cele două camere au și azi azi ședință formală în care s'a încheiat sesiunea parlamentară. După ședință s'a ținut un consiliu de miniștri în care s'a hotărât disolvarea parlamentului.

Hotărîrea aceasta a consiliului de miniștri a fost prezentată Regelui care numai decât a și aprobat-o.

Alegerile vor avea loc în zilele din urmă ale lunii Decembrie.

Ședința din Reichstag. Ședința de Sâmbătă a Reichstagului german a avut câteva momente interesante și a readus la ordinea zilei vorbirile împăratului ținute toamna trecută cu prilejul vizitei la Königsberg, când cu cunoscutul său temperament a produs adevărată furtună în partidele politice germane.

Pe vremea cancelarului Bülow împăratul Wilhelm — tocmai din această cauză — fusese silit să făgăduiască că se va reține dela politica militantă și personală, mângâindu-se la o ocărnuire pasivă.

În Königsberg Wilhelm a făcut iarăș politică susținând că tronul ce i s'a dat nu vine decât dela Dumnezeu, și nici decum din încrederea supușilor săi ceace s'ar traduce foarte simplu, că fiind aceasta cu adevărat astfel afară de Dumnezeu el nu e responsabil nimănui de faptele sale.

Partidele politice germane însă se vede că au prea puțină încredere în politica împăratului, controlată numai de Dumnezeu, — și deputatul Ledebur, la care afară de socialiști au aderat și alte partide politice a interelat în ședința de Sâmbătă în

chestia vorbirilor din Königsberg. În interpelația sa Ledebur face responsabil pe cancelarul Bethmann Holweg, pentru că împăratul nu și-a ținut cuvântul dat lui Bülow.

Răspunsul dat lui Ledebur din partea cancelarului e foarte evasiv și plin de aluzii absolutistice. Cu un bogat arsenal în jocuri de cuvinte, cancelarul aruncă ridicula ipoteză că împăratul în vorbirile sale de astă toamnă n'a făcut declarații politice, ci și-a mărturisit numai crezul său religios.

La discuție au luat parte și alte partide. În afară de partidul popular și cel socialist, toate celelalte partide au luat act de declarațiile cancelarului.

Revolta marinarilor din Brasilia. Abia acum, după ce în urma amnestiei generale și a îmbunătățirii sortii materiale a marinarilor, răsvrățiți de pe vapoarele de război s'au supus — se învederează că această revoltă a avut un caracter mult mai sângeros și grav decât au re unoscute relațiile oficiale ale guvernului brasilian.

Nu numai marinarii alor două vase de război s'au răsvrătit, ci s'au răsvrătit marinarii de pe cinci vase, omorînd ep oape toți ofițerii vaselor: doi căpitani și 34 de ofițeri. Vasele au tras 20 de focuri de tun asupra capitalei Rio de Janeiro și au pricinuit pagube însemnate, ruinând și incendînd multe case.

Acum liniștea e restabilită și marinarii răsvrățiți au fost înlocuiți cu trupe credincioase guvernului.

INFORMATIUNI.

A R A D, 28 Noembrie n. 1910.

— **Amânarea meetingului de aviație din România.** Din București ni-se anunță: Marele meeting de aviație care trebuia să aibă loc astăzi Duminecă 27 Noembrie la hipodromul dela Băneasa s'a contramandat, amânându-se pentru ziua de 4 Decembrie.

Această amânare se datorește faptului că motorul aparatului de zburat al principelui Valentin Bibescu a suferit stricăciuni, cari nu pot fi reparate decât în câteva zile.

Aceste stricăciuni se datorește unui accident întâmplat ieri Sâmbătă după amiază la aerodromul Chitila.

— **Parastas pentru mecenați.** Duminecă în 27 Noembrie s. c. la orele 9 a. m. »Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelor și soldaților români meseriași din Brașov», a făcut în biserică română gr. or. din cetate parastasul anual întru pomenirea fetei ei binefăcătoare Mihail Stroescu, precum și a membrilor ei fondatori răposați.

Tot în aceeași zi la orele 2 p. m. a început în localul său din strada orfanilor Nr. 3, haine și încălțăminte ucenicilor săraci, pe cari li ocroteste.

— **Din țara desmoșteniților.** Din Bihor ne vine știrea că pe drumul dinspre Vașcău au găsit Sâmbătă dimineața pe pietrarul Ilie Șerban din Bărești mort pe o

Pentru cumpărare

de **pălării pentru copii și domni**

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

movilă de pietri. Trupul îi era înghețat și arăta că moartea nu a fost provocată de vre-o leziune exterioară. Se vede că bietul om, ținut de sărăcie și toropit de truda muncii grele s'a culcat pe movila de piatră și a adormit, iar frigul de peste noapte l'a înlemnit. În aceeași zi au mai găsit alții doi muncitori înghețați pe drumul dintre Holod și Temeșag.

— **O întretă ciocnire de trenuri.** Pe linia ferată Liverpool o locomotivă ce maseva în gara dea Oukoch s'a ciocnit de un tren accelerat ce chiar intra în gară cu o viteză de optzeci de kilometri. Locomotiva a fost isbită atât de puternic încât a sărit departe de pe linie și s'a răsturnat. Câteva clipe în urmă a sosit expresul de Liverpool și mecanicul deși văzuse primejdia n'a putut opri așa de repede ca să încunajure cloșăreț. În aceeași vreme pe linia alăturată a venit un tren electric și s'a isbit de cel accelerat, zdrobindu-l toate vagoanele. Din fericele toți călătorii au rămas teferi, afară de unul dela expres care a murit.

— **Preparatul »Ehrlich Hata în vânzare.** Din Frankfurt se telegrafiază: Preparatul »606« al drului Ehrlich se va pune în vânzare pe la mijlocul lui Decembrie în lumea întreagă.

Preparatul va fi numit »Salversan«.

— **»Tribuna Poporului«** Ziarul ungurec »Ujság« din Cluj a fost singurul ziar dela noi care a luat act despre apariția noului organ național popular »Tribuna Poporului«.

Presă românească a făcut. Nici o gazetă românească din Ungaria n'a înregistrat avizul nostru, din nebagare ne seamă, — pe seane...

— **Ienicerism moderat.** Și în cu țării, că în Ungaria instituțiile culturale și umanitare sânt înainte de toate instituții de maghiarizare. Așa sânt și azilele de copil. Roazele se văd deja, iară un caz. O mamă își dă copilul în azil. Mai târziu fiind în stare să-l țină, îl cere înapoi. I s'a dă. Dar nu mai găsește pe copilul ei, copilul fusese crescut laicec. Nu mai înțelege nimic românește. Vă puteți închipui chinurile mamei când copilul ei se apăsă spălat dinaintea îmbrățișărilor necunoscutel, ce l'vorbea în graiu străin. Zădărnice au fost lacrimile și rugă tuile neînțelese. A fugit de mama sa, care a trebuit să se întoarcă fără copil cu sufletul zdrobit de durere.

Fii binecuvântată eră a libertății conștiinței și a dreptăților omului.

— **Indurați-vă spre săracii noștri.** De un lung șir de ani am avut a-oura noastră creștinească și nouă bineplăcută însărcinare de a adona dela trimis generoase daruri fei de fei, pe cari le am împărțit în preajma sărbătorilor Nașterii Domnului între săracii noștri (lavătoare, meseriași, școlari, bărbăți, femei etc. scăpați.)

Mulțămirea sufletescă a dăruitorilor și împărțitorilor darurilor și lacrimile săracilor miuți ne îndeamnă să apeșăm și de data acrasia la inimile generoase să binevoliască a dăruia bani, vestimenta și alimente ce să se împartă la sjunul Nașterii Domnului între săracii noștri.

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitor a toate v'a binecuvântat din belșugul său, dați puțin și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale Nașterii Mântuitorului nostru să pr'amărească pe Creatorul și făpturile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu convenită solemnitate sub binevoitorul protectorat al stimatelelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole să se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătită pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe beneplăcute și lui Dumnezeu.

Sibiu, 17 Noembrie n. 1910. Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Victor Tordășian, președinte. Ștefan Duca, notar.

— **La proiectul codului de procedură civilă.** Ni-se scrie: Ministrul de justiție Székely răspunzând dlui deputat Dr. Șt. C. Pop în discuția generală a proiectului, a declarat, că *gubernul s'a silit totdeauna să trimită în ținuturile românești judecătorești, cari să cunoască limba română* Faptul ce s'a petrecut în ziua de 12 Noembrie n. a. c. în Caltvaser (Hidégvölz, comitatul Târnava-mare) desminte categoric afirmațiunile ministrului. Anume locuitorul Vasile Armi Jelerin avea o daraveră cu vecinul său pentru o graniță. Neputându-se împăca nici acasă nici pe drum, cer comisia să iasă la fața locului. În ziua amintită să înființeze judele Koczián Lajos (cercul Mediaș) însoțit de candidatul avocatului Dr. Roman, ca reprezentat al părților și de candidatul adv. Dr. Popp reprezentând pe cel pârțit. Împreună cu judele comunal se duc la locul cu pricina pentru a-și face datoria. Aici însă — beleaua. Judele dl Koczián, care nu știe o boabă românește, întreabă pe Român ungurește. Acesta dă din umeri. Incepe a-și grai Românul necazul, și dl jude de instrucție răspunde tot așa, dând și el din umeri! — Reprezentanții partidelor, — Români ei amândoi, — n'aveau dreptul să se amestece și dacă s'ar fi amestecat nu se putea, făcându-și meseria, să nu fie părținitori. Ceilalți de față încă nu cunoșteau limba judeului.

Incurcarea o desleagă cum poate învățătorul Dumitru Vișa, care întâmplător trecând pe acolo se oprește la margine de drum și băgându-l de seamă judele, îl roagă să facă pe *tălmăciul* în cază.

Și câte mii de cazuri, la fel, se petrec necunoscute!

— **Jefuirea unei poște române.** Din Bușteari se mai comunică următoarele amănunte despre jefuirea poștei de acolo:

Hoții au sărit printr-o fereastră a latrinei în gangul oficiului pătrunzând în urmă în birou.

Dirigintele oficiului auzind sgomot a eșit din din camera sa de culcare s'aruncă în fața biroului, n'eșit afară ținând în mână un revolver. Văzând pe hoji a tras asupra lor. Arma fiind însă defectuasă nu a luat foc.

Atunci bandiții l-au aruncat o pătură în esp după scria l-au târât în oficiu, unde l-au legat țesapîn băgându-l în același timp un șervet în gură pentru a-l împiedica să țipe.

Somat de bandiți să le predea cheile delă casa de bani nu se supuse. Cum însă bandiții nu reușeau să deschidă casa au fost nevoiți să recurgă tot la ajutorul dirigintelui.

După ce au luat tot ceea ce se putea lua din casa de bani, au aplicat mai multe lovituri puternice victimei lor. Mai mult decât atât, unul din ei avea intențiunea să-l ucidă. Tovarășii săi l-au opit însă să-și planuiască aplicarea, spunând că ar fi păcat să-l omore de oarece are copii.

De oarece un copil care dormea cu soția dirigintelui în altă cameră începuse să țipe, bandiții au luat o la fugă.

În fugă dâștii au pierdut un grop în care se afla o sumă de 4051 bani în numerar.

Banii aceștia au fost găsiți a doua zi de către dl Dr. Juster pe când acesta se îndrepta spre oficiu.

Din cauza grabel cu care au fugit, bandiții au uitat în oficiu bețele cu care legaseră pe diriginte, un cuțit cu inițiale T. N. pătura pe care o aruncase în capul victimei și ștergarul cu care îi astupase gura.

Din cercetările făcute, bănuiele cad asupra unui logofăt și a fiului său. Logofătul care se afla în serviciul »Societății Internațională" fiind luat din scurt nu a putut să mărturisească spunând unde a fost în noaptea crimei. Mai mult

încă dâștul dă niște răspunsuri foarte încurcate.

Din cercetările făcute mai rezultă că bețele și celelalte obiecte uitate în oficiu de bandiți sunt proprietatea logofătului asupra căruia cad bănuiele.

Acuzatul însă refuză cu încăpăținare să recunoască această, spunând că nici odată acele lucruri nu l-au aparținut lui.

x Pianul este doar' unica marfă la cumpărarea căreia trebuie să atragem atențiunea on. cetitorii; ca să nu dea așa ușor crezămint anunțurilor sunătoare a unor firme înșelătoare, pentru că pianul este decorul cel mai frumos, mai folositor și mai prețios al casei. Așadar se cere, ca și procurarea să se facă la o firmă încrezută care să mulțamească cumpărătorul atât în privința prețului cât și execuției pianului. O astfel de firmă recunoscută și în România ca vrednică de încredere este firma *Triska I.* fabrică de pianuri în Cluj (Kolozvár), asupra scrisorilor ei de mulțămintă și recunoștință publicate în ziarul nostru de azi, atragem atențiunea on. noștri cetitori.

Cronica socială și artistică.

Serate de ale meseriașilor noștri. Joi, la 27 Oct. 1910 »Reuniunea meseriașilor sibieni« a ținut a 10 a sedință literară (a 4 a festivă). Președintele Tordășianu, după ce sa ură în termeni atleși pe cei prezenți și în deosebi pe dl prof. Dr. N. Bălaș, care a binevoit a și da prețiosul concurs și la această sedință, bineventează pe membrul onorar Petru Ilies, compactor în Orăștie, care petrecând în Sibiu a ținut să ospiteze și să ne dăruiască parte pentru local, parte pentru sortare câteva obiecte de lux, confecționate de d. sa. Trecând după acestea la datele din protocolul fundamental al membrilor Reuniunii, ne arată cum din cel 834 măestri și sodali introduși în protocol, nu mai puțin ca 376 sânt născuți în comitatul Sibiu; 112 în comitatul Alba-Iul; 54 în al Hunedoarel; 49 în al Târnavei-mari; 43 în al Făgărașului; 39 în al Turdel Arles; 34 în al Târnavei-mici; 18 în comitatul Marăș Turda; 14 în al Cojocnei; 12 în Solnoc Dobâca; 12 în al Brașovului; 11 în Bistrița Năsăud; 9 în Torontal; 8 în al Aradului; 7 în Caraș Severin; 7 în Sălajtu; câte 3 în comitatul Sătmar, Timș și B-hor; câte 1 în Maramurăș, Traiscăune, Ciuc și Bac Bodrog, iar 17 în România. Referindu-se la cauzele, din cari în unele comitate numărul meseriașilor noștri este dispărent, află pricina răului în conducătorii poporului, în preoțimea, în învățătoșii și cealaltă inteligență a noastră, care nu luminează pe cei interesați asupra înămăntății și foloselilor împreunate cu îmbrățișarea meseriașilor.

Nu lipsa de așezăminte ne împiedică în dezvoltare priincioasă a noastră, deoarece mai că nu avem așezămint, în cad-ele căruia nu ne-am putea interesa, nu ne-am putea lucra cu depuș succes pentru tot ce țineste bunăstarea și înflorirea noastră pe toate carierele vieții. Avem, zice Tordășianu, între altele, așezămintele noastre bisericesti și școlare, cari toate au de scop fericirea turnei cuvântătoare. Între acestea să amintesc numai de una, de chemarea sublimă ce o au sinoadele protopopești, cari se compun din preoțimea, din fruntașii țărănilor și din tot ce bun este din inteligența de pe întregă întinderea țării noastre. Lipsese zărnice, neajunsurile de tot soiul și de pretutindenea ar fi să dea naștere câte unul bogat program de lucru, de activitate extraoficială pentru fiecare membru al acestei corporații, instituite cu scop de a veghea mersul afacerilor, și mai presus de toate de a afla cai și mijloace, cari să ducă la fericire filii credincioși, poporul, care constituie biserica noastră vie.

Ce n'ar putea face membrii acestui așezămint: advocații, medicii, funcționarii, notarii, primarii, cu un cuvânt lamura societății noastre dela orășele și dela sate, cari cunoșcând în mod nemijlocit neajunsurile, sânt în măsură a cunoaște leacurile de aplicat în cazurile date! Cu câtă ușurință ar putea face acești reprezentanți ai noștri conscrierea tuturor meseriașilor din partea locului, cu câtă ușurință ar putea afla, că în cutare localitate e mai mare lipsă de meseriași din cutare branșă etc. Acești fruntași ai vieții noastre publice, cunoșcând așezămintele, fondurile și fundațiunile, ce au de scop ajutorarea meseriașilor, prin stipendii și ajutoare, cu câtă ușurință n'ar putea îndemna

la îmbrățișarea meseriilor, ca acest mod să nu fie comună nu orășel românesc, din care să nu se găsească cât mai mulți la meserii. Promițând, că în una din ședințele proxime va tracia despre meseriașii stipendiași, dl Tordășianu zice fie ca și această expunere statistică să fie cu un îndemn mai mult pentru cei competenți, de a îndemna poporul nostru la îmbrățișarea meseriilor.

După cetirea, prin notarul Duca, a sumarelor ședințelor administrative își desvoltă conferința sa dl prof. Dr. Bălan. A vorbit despre credință și despre însemnătatea ei, spunând că dacă unii se însărlănează de credință, o fac, fiindcă nu cunosc adevărul, bunătatea și frumusețea ei. Astăzi mai ales, când greutățile traiului sânt atât de mari și ispitele spre rău atât de ademenitoare, să ținem cu tărie la credința strămoșească, căci ea ne va fi cel mai puternic sprijin sufletesc în mijlocul frământărilor vieții. Prin icoane și asemănări a arătat ce putere și binefa ere este credința pentru viața omului. Ea purifică sufletele oamenilor, le dă o nouă viață și le face accesibile pentru progres și cultură sănătoasă. Istoria dovedește, că timpurile, în cari credința era în floare, au fost înălțătoare de inimă și pline de virtuți frumoase; pe când atunci, când necredința se furia în sufletele oamenilor, viața își pierde farmecul și rostul ei, sămânța păcatului incolțește pe toate terenurile și produce roade stricicioase binelui individual și celui de obște. Credința e o putere, care înfrățește pe oameni și ține cumpănă dreaptă între clasele sociale. Cel ce sânt însuflețit de aceiași credință, simțesc trebuința sultească de a se aduna împreună la rugăciune în sfânta biserică.

Precum mai mulți cărbuni strănși la olaltă, se încălzesc unul de altul și ard timp mai îndelungat, așa se încălzesc și sufletele credincioase, când se împreună în rugăciunea la sf. slujbă din biserică. Sfârșește prin a îndemna pe ascultători să cerceteze biserică și să se întărească în credința strămoșească, care este chizășia mântuirii neamului nostru pe pământ și a sufletelor noastre în cer. Simpaticul nostru conferențiar, ascultat cu pietate, a fost viu aclamat.

Corul seminarial sub conducerea zelosului elev V. Petrașcu ne-a încântat și înălțat sufletește.

Cellalți debutanți: frații Alexandru și Zinuca Dopp, primul cu »Concertul în luncă«, de Alecsandri și cu poezia »Tisa«, de Cotruș, iar acesșia cu »Nu umbra nimic« și cu poezia hazlie »János«, apoi învățăcelul cul. tip. Horla Dopp cu poezia »Acasă«, de Oct. Goga, elevul G. Cosma cu cântările sale și V. Petrașcu cu »Oltul«, de Goga, au contribuit la ridicarea nivelului seratei.

La fine între participanți se sortează 15 cărțile fotositoare și 10 cadre cu chipul prezidentului, dăruite de dl Ilieș, iar dl Tordășianu mulțumind tuturor pentru toate, invită la ședința a 11-a din 24 Noembrie n. c. »Invingătorul«.

ECONOMIE.

Exportul de vite al României. Din București ni-se anunță: Joi seara a plecat din Capitală dl Balkanyi, secretarul Uniunii comercianților din Budapesta care venise în țară spre a lua dela Camera de comerț din București date cu privire la felul și numărul animalelor de tăiat ce s'ar putea exportata în Ungaria. D-sa a plecat cu convingerea că dela noi nu s'ar putea importa în Ungaria vite mari dar s'ar putea importa anual 75.000 de porci și 100 mii de oi.

Ouă românești la Paris. În larna lui 1906—1907 au sosit la halele din Paris o mulțime de ouă din România. Erau în stare foarte bună și foarte eficiente, sub prețul obișnuit acolo. Ouăle erau cu totul proaspete. În România, zice în »Rev. Scientifique« Alb. B., ouăle sunt eficiente de tot, ca și carnea. Prețul bun din Paris face de se trimt acolo larna. Ceva asemănător se petrece în Bretania și Normandia, de unde se trimt, în fiecare an, în Anglia, ciftimi mari de ouă. În 1903 au trimes în Anglia numai ouă de 16 milioane de lei.

BIBLIOGRAFII.

A apărut **Viața Românească** pe luna Octomvrie cu următorul sumar:

A. D. Xenopol, Istoria și Geologia. I. Alex. Brătescu-Voinești, Privighetoarea (schită). M. Co-dreanu, Unei părăsite. Povestea păsărarului. — Fantoma. Symbolism de toamnă. — Amurgul solitarului. C. Sărcăleanu, »Europa« pentru un călător Român din 1825. I. Botez, Intervenția statului în organizarea educației publice pe Continent și în Anglia. Sofia Nădejde, Prea târziu! Al. Tz gara Samurcaș, România față de teoriile nouă ale arheologiei preistorice. Octavian Goga, Coboară toamna... Mama — Cinquecento. — Moșnenire. — La moarte... (versuri). Colaboratorii revistei, Note pe marginea cărților (Pe un volum ce nu se mai citește. Cum să muncim cu spiritul? (Higienea și estetica muncii intelectuale.) — În grădina eternă.) Colaboratorii revistei Documente omenestii, (Neîncrederea. — Vine holera!) Francis Lebrun, Cronica literară (Algernon Charles Swinburne — poet al mării). I. Duca, Cronica externă (Revoluția în Portugalia). N. D. Cocea, Cronica teatrală — București (Henry Batille; Ingerul de psă; Judecătorul din Zalamea; Femeile ciudate; Nevasta lui Cerceluș). G. Toprceanu, Cronica veselă (Bustulul meu) C. Vespasian, Cronica veselă (Carnetulul meu.) P. Cuboteanu, Serisori din Basarabia. P. Nicanor & Co. Miscelanea (Cu prilejul jubileului dlui Gherea. — O notă discordantă în critica europeană — Amanutul muzel a zecea), Octav Botez, Cronica teatrală — Iași.

A apărut:

Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății

de Doctorul Vasile Bianu. Impodobit cu 315 chipuri. Prețul 14 Cor. + porto și mandat poștal 80 fl. Se poate căpăta la Librăria Tribunei în Arad

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOIOBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei onastre agrare. à 3-50 Cor.

Dr. Eraclie Sterian:

Educația Sexelor.

Ediția III-a. à 1-50.

Biblioteca populară Socec No 101—103.

Edgar Allan Poe: Nuvele extraordinare.

Traducere de Barbu Constantinescu.

à 80 fileri.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.

à 1-75 cor.

Balada populară românească.

Originea și ciclurile ei.

à 20 fil.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Vălenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor.

à 60 fileri.

Preotul Gr. G. Petrov:

Nu din partea aceea, sau datorie de episcop. Poveste.

à 50 fil.

Stavrinos:

Povestea lui Mihai Vodă Viteazul.

à 15 fileri.

I. Corbu, Ad Astra!

Astronomie populară în icoane.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

(200 coroane intrate din vânzarea acestor cărți sunt menite victimelor anului 1910.)

Prețul 2 cor. + 20 fil porto.

Cereți catalogul de cărți gratuit.

Pentru limbă. Câteva spicuri din dicționarul greșelilor noastre de limbă de Axente Banciu profesor à 30 fil. plus 5 fil porto.

Biblioteca Lumina à 30 fileri.

1. Emil Gârleanu, Trei vedenii.
2. H. Balzac, Călăul. Trad. de A. Mândru.
3. Ion Agârbiceanu. Prăpastia.
4. Paul Heyse. Pizonieri. Trad. de Franzescu.
5. N. N. Beldiceanu, Un singuratic.
6. Alfred de Musset, Mimi Pinson. Traducere de Aurel Sterescu.

Au apărut:

Dicționarul Român-Maghiar

prețul 6 coroane și

Dicționarul Maghiar-Român

de Ioan Gheție, prof. gimn.

prețul 10 coroane + portul poștal.

Se poate procura la autorul Ioan Gheție, profesor gimnazial în Năsăud (Naszód).

Poșta Redacției.

L. I. Zăbraniu. Cauza că nu am publicat discursul în întregime e poșta, care ne-a adus buletinul delegațional cu o întârziere de trei zile. Tocmai pentruca să ispășim aceasta greșală, de care nu e vinovată redacția, am ținut să revenim asupra discursului în articol de fond și l-am aprepțat așa cum nici un ziar la noi. Acum e prea târziu să mai revenim.

Poșta Administrației.

G. C. L. Am primit 7 cor. abon. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciu dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efeptuiesc gratis. Celor din provincie se efeptuiesc lucrările în aceeași zi.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru officianți

mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

„CRIȘANA“

Institutul de credit și economii soc. pe acții în Brad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »CRIȘANA«, societate pe acții sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală extraordinară

care se va ține în Brad, Joi în 21/5 Decembrie 1910 la 2 ore d. a. în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.

2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.

3. Propunere pentru schimbarea §-ului 41 din statute.

Notă. Să atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§ 21 al. 2. Femeile, să reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii lor, societățile, corporațiunile și instituțiile prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari.

§ 22. Numai acel acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers, acțiunile lor, eventual și dovezile de plenipotență la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile destinate are să sosească cu 24 ore înainte de finea adunării.

În legătură cu cele cuprinse în § ul din urmă, notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiunilor și estradarea documentelor despre depuneri s'au designat resp. au fost rugate instituțiile: »Agricola« Hunedoara; »Albina«, Sibiu și filiala din Lugoj; »Ardeleana«, Orăștie; »Cassa de păstrare«, Săliște; »Crișana« filiala din Hălmgătu; »Decebal«, Deva; »Ūstredni banka«, Praga și filiala din Viena; »Vlădeasa«, B. Huedin; »Zărăndeană«, Băița.

Brad, din ședința direcțiunii ținută la 11/24 Noembrie 1910.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Caut aplicare la vre-un domeniu mai mare, mă pricep în toți ramii economiei și grădinarului. Știu să fac școală de altoi de vie după sistemul cel mai nou. Plată după învoială.

Zamfir Pârnevan, econom, Maria-Radna No 45.

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 101268.

3 Noembrie 1910.

Publicatiune.

A 44-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1889, împrumutul intern de Lei 32,500.000 se va efectua în ziua de 1/14 Decembrie 1910, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 323.200 în proporțiunea următoare:

32 titluri de câte 5.000 Lei	160.000
159 » » » 1.000 »	159.000
42 » » » 100 »	4.200

233 titluri cu valoare nominală de Lei 323.200

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice. D. Vbrovici.

Avis!

Se aduce la cunoștința tuturor, cari au subscris acții la contemplata societate pe acții »DOINA« din Beiuș, că adunarea constituantă cu ordinea de zi, fixată în §-ul 154 al articolului de lege XXXVII din 1875 am depifto pe 11 Decembrie st. n. 1910 a. m. la 11 ore în localitatea institutului de credit »Drăganul« din Beiuș.

În interesul constituirei sunt rugați toți acționarii, că după putință în persoană, ori prin plenipotențiat să se prezinte la aceasta adunare.

Avis separat s'a trimis la adresa fiește-căruia acționar.

Beiuș, la 20 Noembrie st. n. 1910.

Fondatorii.

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința onoraților domni, preoți și învățători, precum și întregului public român, că mi-am deschis în Pâncota (Pankota) Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc tot-felul de haine bărbătești, precum: saloane, sacouri, paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri etc. Mai departe efectuează și prenoesc: odăjdii bisericesti precum: prapori, patrafiri, reverenți ș a.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina, croitor.

Serviciu conștiințios!

De vânzare sau de arândat

dela 1 Ianuarie 1911 este fosta proprietate a defunctului avocat I. Popa de 7 Jug. catast. situată lângă parcul orașului Mediaș, formând un trup, compus din vie, grădină de pomi fructiferi, parc și pădure cu villă, 4 camere, bucătărie, grajd, șopron, pivniță etc. A se adresa D-lui Victor Roman Strada Romană 187, București.

Obiecte mai potrivite pentru cumpărare de Crăciun

se pot căpăta la

Intreprinderea industrială Aradană pentru executarea albiturilor (Aradi fehérmű készítő iparvállalat)

Strada Weitzer János

în zidirea cea nouă a școlii de fete.

Cămăși pentru femei dela 2 cor. în sus

Halate pentru femei „ 2 „ „

Pantaloani „ 150 „ „

— Telefon pentru oraș și comitat 651. —

Rugă d binevoitorul sprijin al onor. public sunt cu stimă

Freimann Lipót,

proprietarul întreprinderii industr. aradane pentru executarea albiturilor.

Prima băcănie : din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat =

prăvălia de coloniale

și delicatose

în edificiul „Bazár“

strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă

prăvălia lui Huzella M.

Nou magazin de blănărie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public din loc și jur că, am deschis un magazin de specialitate, bine asortat, după cele mai moderne cerințe

în palatul contelui Nádassy din Arad strada Forray.

Am în depozite: șaluri și blăni pentru femei, căciuli și manșoane, apol pentru stradă și haine de călătorie etc. Primesc din a est ram orice lucrări noi și reparaturi, îngrijire pentru vară etc.

Scopul meu e să servesc on. clientele marfă și lucru bun, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cerind sprijinul on. public, semnez

cu distinsă stimă:

Kovács Géza blănar.



Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singurii pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco. Premiat la 6 expoziții.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuițare în economie și acasă, mașină excelent orzul, eucuruzul și grâul, se învârtă cu mână, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mână, de aplica în mașina de imblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparatură de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Villanytelep mellett.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și Institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în

ALBA-IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desfăce, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

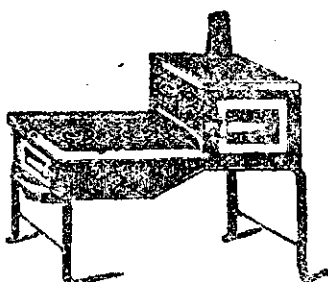
GERGELY ANDRÁS

— tinichier (bădigar) —

Mare magazin de vîetere de fier (șparcherturi)

Cluj-Kolozsvár, Óvár,
Strada Mátyás király.

Comandele și reparațiile se primesc și execută prompt și conștiințios. Prețuri convenabile.



BANCA NAȚIONALĂ A ROMANIEL.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909
31 Octombrie.

137887847
236969
91503327
38734564
11999909
15011901
3146621
5982311
706598
695065
111391515
—
30946642
55777072
504020341
12000000
26995066
4052272
319380190
2237648
1603192
111391515
—
26360358
504020341

98117847	Rezerva metalică Aur	121656479
39770000	Trate Aur	50843000
	Argint și diverse monete	
	Portofoliu Român și Străin	
	Impr. pe ef. publice	16395100
	In cont cor.	16204958
	Efectele Capital. Social	
	Efectele fondului de rezervă	
	amortizarea imob. și material	
	Imobile	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie	
	Cheltueli de Administrațione	
	Depozite libere	
	& provisoriu	
	Conturi de valori	
	Conturi diverse, Sold.	

1910.
29 Octombrie. 30 Octombrie.

172060650	172499479
429116	438423
116896817	121281798
31109677	32600058
11999862	11999862
14644895	14644896
3044621	3044621
6002088	6002088
718589	719237
740925	752167
111751900	110274950
—	—
28671312	29801470
55125321	50867316
553799784	554925465
12000000	12000000
28682744	28682744
4300540	4300540
362465920	366841600
2341543	2341543
1574285	1686103
111755900	110274050
—	—
30678751	28798885
553799784	554925465

PASIV

Capital	12000000	12000000
Fond de rezervă	28682744	28682744
Fondul amortizării imobilelor și material	4300540	4300540
Bilte de Bancă în circulațione	362465920	366841600
Profituri și perderi	2341543	2341543
Dobânzi și beneficii diverse	1574285	1686103
Depozite de retras	111755900	110274050
& provisoriu	—	—
Conturi diverse, sold	30678751	28798885
	553799784	554925465

Scomptul 5%. Dobânda 5 1/2%.

Din gură 'n gură merge vestea bucuroasă de Crăciun că renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugos** Strada Bisericii

deja numai pentru 8 cor. execută după oricare fotografie:

Inmăriri de platină în mărime naturală (Passepartout) ca cadouri de Crăciun. —

Surprindentivă părinții!

Surprindentivă copiii!

Măsură: 30×40 cm. numai Cor. 8.—, mărimea II-a 50—60 cm. numai Cor. 15.—, mai mare decât mărimea naturală 64×100 cm. numai Cor. 20.—

Re numele firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

Lucrări slabe sunt escluse!

Expediare de 2 ori în 48 ore!

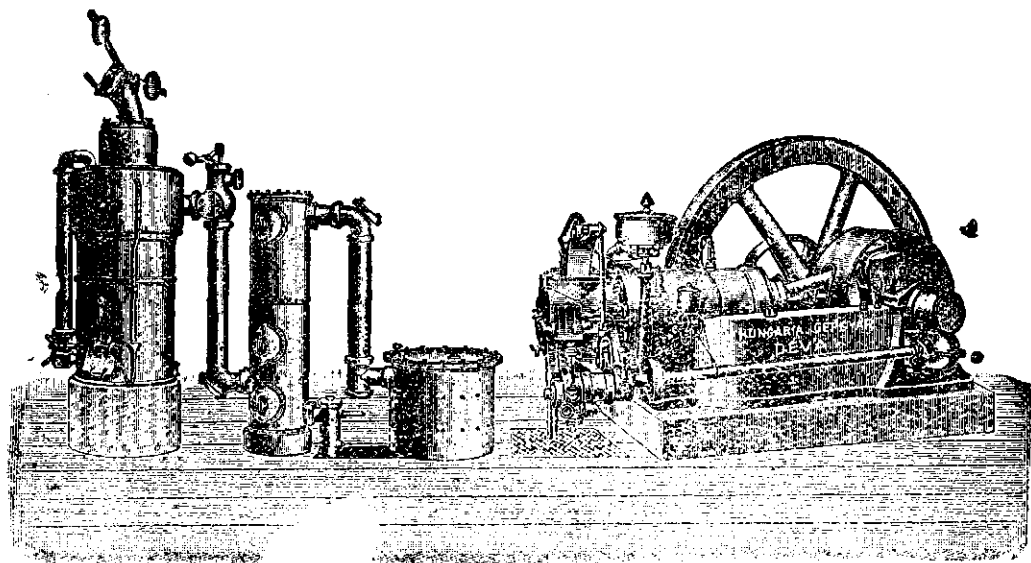
Serviciu prompt și conștiințios. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimită.

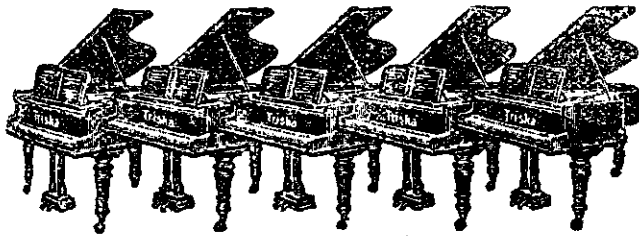
Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:

Tot-felul de mașini economice.
Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trieră, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500. Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Plănuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăe. Apaducte și fântâni. Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de gheață, lăptării și fabrică de cașuri și repararea canelor.

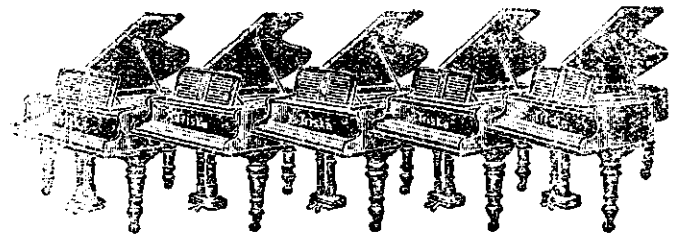
Stațiuni de automobile.





FONDAT LA ANUL 1870.

Acordările și reparațiile le execută în mod special!



la renumita firmă:

TRISKA J.

în Cluj — Kolozsvár, Bartham-u. 14.

Se pot cumpăra și închiria pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Numai fabricate de prima calitate.

Salon vestit și magazin bogat de:

Piane,
Pianine, și
Cimbalme.

Pentru orientarea on. public dau mai la vale declarațiile de recunoștință în limba maghiară sosite în timpul din urmă:

Declarație.

În cursul anului 1908 am târguit două pianuri dela firma J. Triska din Cluj și cu amândouă sunt pe deplin satisfăcut. Liniștit pot deci recomanda ori-și-cui firma lui Triska.

Zágon, 18 August 1908.

Nagy Imre
inv. de stat, cantor reform

St. D. J. Triska Cluj.

Pardon, că la șirele D-tale numai acum pot răspunde. Prin aceasta îmi exprim deplina mea îndestulare pentru pianul „Stingle” ce l-am cumpărat dela D-ta pe la începutul anului. Execuția lui adevăratește mai bine priceperea și calificăția D-tale specială. Întreprinderea D-tale o recomand cu plăcere tuturor cunoscuților mei.

Turda, 31 August 1908. Cu toată stima

Hirsch Bruno.

Firmei J. Triska Cluj.

Cu mulțămită recunosc, că pianul cumpărat dela D-ta, după părerea specialiștilor, în ce privește tonul, execuția, prețul adevăresc soliditatea întreprinderii și toată încrederea față de firma Triska.

Dr. Békésy Károly.

Dlul J. Triska Cluj.

Și după 4 ani pot să-ți scriu, că pianul cumpărat din magazinul D-tale e și azi tot atât de bun, cu tonuri plăcute, ca atunci când l'ai trimis. Cu drept recomand deci fiecăruia să cumpere pian dela D-Ta.

Cu stimă:

Szepsziszentgyörgy. Révay Margit.

P. St. Die!

Eu care sunt specialist în muzică pot zice, că eu pianul cumpărat dela D-Ta sunt foarte îndestulat. Are tonuri foarte frumoase și plăcute pentru aceea pot recomanda și și recomand tuturor să cumpere pianuri dela firma J. Triska

Gherla, Cu stimă: *Ioan Beran,*
prof. de muzica și cant.

Magazinului de pianuri J. Triska Cluj — Kolozsvár.

Cu bucurie Vă anunț, că pianul cumpărat acum câțiva ani pe deplin mă mulțamește.

Cu deosebită stimă:

Dr. Wachsmann Ede.

On. Dle Triska!

Pianul trimis de D-Ta mă satisface pe deplin atât ca execuție cât și tonul bun și frumos. Recomand tuturor.

Cu stimă:

Dej, *Madam Gajzágó László.*

St. firme J. Triska, Loco.

Vă anunț, că pianul cumpărat dela D-Voastră din firma Wirth Ferencz (elevul lui Bösendorfer) mă mulțamește pe deplin.

Dr. Kenyeres Blasius.

Cu pianul Bösendorfer cumpărat dela firma J. Triska, nu numai eu ci și toți muzicalii cari s'au abătut prin casa mea, am fost foarte mulțumiți. Firma vrednică de toată încrederea o recomand cu toată căldura.

Cluj (Kolozsvár), Cu stimă:

Dr. Höncz,
profesor academic privat.

On. firme Triska J. Cluj.

Vă aduc la cunoștință, că construcția eternă a pianului meu, în urma reparațiilor și renovărilor făcute de Dv., se poate iarăși folosi perfect și pentru aceea nu pot scăpa ocazia de a nu vă exprima mulțămăta și recunoștința mea.

Torda-Szentlászló. *Gróf Mikes Miklós.*

Firmei Triska Cluj.

Prin șirele acestea Vă exprim bucuria mea pentru repararea pianului meu, în urma căreia a căpătat un ton nou și foarte melodios, ceea ce Dv. vă servește spre laudă și onoare, iar mie-mi dă prilej a Vă exprima recunoștința și deplina mea încredere.

Korpád, *Madam Ferenczi Gyula, Boar Ana.*

On. Firmă.

În epistola de ieri uitasem să vă amintesc, că mi-a sosit pianul trimis și deja e și aranjat în salon. A sosit în condiții perfecte. E foarte plăcut tuturor, și se bucură de laudă generală.

Szamos-Ujvár, 5 Iunie 1909.

Walton Robert
profesor de liceu.

On. magazin de pian Triska, Cluj.

Deși cam târziu, nu pot scăpa ocazia a nu-ți exprima recunoștința mea pentru pianul trimis. Instrumentul e inecștionabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin. Vă mulțamesc, că fără să-l văd și aleg, m'ați satisfăcut atât de bine.

Zelau (Zilah) 1 Maiu 1909.

Cu stimă *Mátyás Adolf.*

Firmei Triska Cluj.

Pianul a ajuns în pace. Ne-ai câștigat compăcerea generală. Vă mulțamim pentru serviciul prompt și onest.

Ioan Bucur
preot gr. ort.

Dlul J. Triska Cluj.

Cu pianul cumpărat dela D-ta sunt mulțamit. Nici după expirarea unui an n'am aflat nici o smintă.

Dej, 24 August 1908.

Becsky Balint

asesor la sedria orfanală comitatensă.

On. Dle Triska.

Cu pianul cumpărat dela Dv. toți sunt mulțamiți și ne bucurăm că ne-ai satisfăcut dorinței tuturor.

Cu stimă

Mocs, 18 Aug. 1908. *Madam Nagy Elek.*

Dlul J. Triska Cluj.

Pianul trimis m'a satisfăcut pe deplin.

Zágon, 19 August 1909.

Cu stimă

Vád. Bécássy.

Dlul J. Triska, Cluj.

Recunosc cu plăcere, că pianul trimis mie e de o calitate neecștionabilă, și pentru aceasta voi recomanda firma D-tale în jurul cunoștințelor mele.

Szilágyssomlyó, 1 Sept. 1908.

Marossy Aranka
profesoară la școl. civ.

O. D. J. Triska, Cluj (Kolozsvár).

Străformarea pianului meu lung în „Mignon” scurt, ce și-l-am trimis, m'a satisfăcut pe deplin, atât prin forma estetică din afară, cât și prin bunătatea și trăinicăia lui.

Pianiști virtuozși, cari l-au probat după reparații, s'au declarat cu cea mai mare recunoștință asupra lui. Alți specialiști, pentru forma externă estetică și artistică, l-au aflat de model al industriei de pianuri.

Pentru aceea îmi fac o datorință de plăcere, când Vă exprim sincera mea mulțămăta și recunoștința pentru lucrul cinștit și succes în toată privința. Și cu plăcere recomand tuturor celor interesați magazinul și atelierul D-v. Cu osebăta stimă

Dej, 20 Iunie 1909.

Kenyeres László
jude reg. cerc.

Firmei Triska J. Cluj (Kolozsvár).

Datorez on. firme, cea mai mare recunoștință pentru renovarea pianului meu numit „Bosendorfer”; atât îmbrăcarea cu piele, cât și punerea corzilor au succes excelent și prin tăiere tonul n'a pierdut nimic. Pianul întru nimie nu se poate deosebi de unul nou. Cunoscuților mei voi recomanda aceasta firmă cu toată căldura. Cu stimă

Bistrița, în Decembrie 1908.

Madam Póka Elemér.

Firma Triska J. în 1902, pianul meu Bosendorfer străformat în pian scurt format Mignon, care lucrare e una dintre cele mai bine succesă, iar corzile și-au păstrat tonul pe fect. Cu un cuvânt străformarea s'a făcut spre deplina mea îndestulare.

Cluj, în Ianuarie 1909.

Dr. Bánffy Ernő.

On. Dle Triska!

Cu bucurie satisfac dorinței D-tale, când îți anunț, că pianul meu „Beregszászy” de 40 de ani l-al dres în așa formă, că mai gata e ca unul nou.

Cu stimă:

Cluj, 21 Oct. 1908.

Contesa Kuun Géza.

Dlul J. Triska, măiestru de pian Loco.

La rugarea D-tale bucuroș adevăresc, că pianul meu de Pokorny—Bösendorfer, pentru o radicală reparație l-am concrezut D-tale, și cu calitatea muncii săvârșite, precum și cu stăvirea speșelor, sunt pe deplin mulțumit. Firma, o recomand călduros.

Cluj, 23 Oct. 1908.

Dr. Richter Aladár
profesor ord. la academia de știință.

On. D. Triska J. Cluj.

Pentru străformarea și scurtarea vechiului meu pian, și provederea lui cu construcție nouă, făcute cu multă cunoștință specială și adus la perfecțiune, îmi fac datorința când îți exprim mulțămăta și recunoștința mea, pentru această muncă curată, bună și trăinică. Cu stimă:

Bistrița, 12 Nov. 1908.

Láni Godofréd
vice-comit. comit. Beszteroz-Naszód.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Str. Cîsnădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Intemeiat la anul 1867 ca 1-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.

Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.



Prima atelier ardelenă aranjată cu putere electrică pentru acobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

FERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și meșteșugăru pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Felscher gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.



Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noiembrie am deschis pe Piața Andrassy-tér No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálloda) o

prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat în nestemate la bijuterii de aur și argint și la obiecte de argint veritabile de China, astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

În atelierul meu de reparație se execută lucrări artistice tot-felul de obiecte în această branșă, ceasornice și se reparaază și transformează bijuterii etc.

Principiul meu ca negătător și industriaș e: **Promptitudine, ieftinătate și încredere.**

Sperez că mi se va da ocaziune, ca atât în privința prețurilor cât și a executării de obiecte să conving on. public.

cu deosebită stimă:

Fellner Samu,
ceasornicar și bijutier.

Piața Andrassy 20.

Lângă Hotel Central.

Grădini și Parcuri

transformează și planuiește:

Nagy Sándor, Arad,

Illés-uteza No. 66.

Cultivarea proprie a pomilor de lux și a tufelor de ornament.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

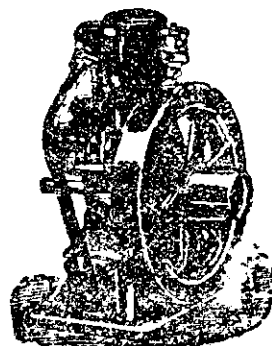
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Fitile magnetice. Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereși catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —



HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de:

Confecțiune p. dame

și

Paltoane de iarnă pentru băieți.

Stofe, catifele și materii pentru vestminte de casă.

Barcheturi, Tenise, Pânze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOARE PERZIANE.

Se primesc și doi învățacei buni.